УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

МІСІОНАР

2008
січень

О, Пречиста Діво Маріє, Царице Карпатського краю!

Схиляю голову перед Твоєю чудотворною іконою у святому храмі на Ясній горі, всім єством своїм вбираючи струмені благодаті, складаю щиру молитву Тобі. Заступнице людського роду, будь милосердна до нас, грішних. Пробуди мою душу для безмежної любові Ісуса і дай мені ласку пізнати її всім своїм серцем.

О, Мати Божа і наша Мати! Не покидай нас впродовж всього життя, благослови нас, наших батьків і дітей, наші родини, всю Україну та кожну людину, яка просить благословення Твого. Пречиста Богородице, Мати Ісуса, сяйвом Ясної Гори очисти душу мою від усякої скверни, відверни мене від гріха та від усякої спокуси. Уповаю на Тебе, дякую Тобі, прошу Тебе: прости мої гріхи. Дай сили прийняти милість і славити Тебе по всі віки. Амінь!

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА....3

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ
НА СІЧЕНЬ....5

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ
НА ЛЮТИЙ....6

Стефан КРЕНЦЕР
БІБЛІЙНА ІСТОРІЯ СОТВОРЕННЯ....8

о. Діонисій ЗАВЕДЮК, ЧСВВ
ЄВАНГЕЛІЄ ВІД ЛУКИ....14

З ПОВЧАНЬ СВЯТІШОГО ОТЦЯ
«НАДІЄЮ СПАСЕННІ»....20

ЗВЕРНЕННЯ ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА УГКЦ
З НАГОДИ ДНЯ ЕМІГРАНТА....21

ДИЯКОНСЬКІ СВЯЧЕННЯ....23

ПОВНИЙ ВІДПУСТ З НАГОДИ 150-РІЧЧЯ ОБ'ЯВЛЕНЬ
ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ У ЛЮРДІ (ФРАНЦІЯ)....25

Ігор СКЛЕНАР
«ХЕРУВИМИ» СПІВАЛИ У НІМЕЧЧИНІ....26

Наталія ЛЕХ
ТИХА ГАВАНЬ....27

о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
ВДИВЛЯЮЧИСЬ В ОБРАЗ ЙОСИФА-ОБРУЧНИКА....29

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
БЕЗНАДІЯ НА БОЖЕ МИЛОСЕРДЯ....31

Люба ДІВЧУР
РІЗДВЯНІ ВІНШУВАННЯ....34

І. ЛУБ'ЯНОВ
ЗІ ЗБІРКИ «СВІТАНОК»....36

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ....37

о. Ростислав ГЛАДЯК
«ТІЛО ДОЧАСНЕ, А ДУША — ВІЧНА»....38

Леся ШТИКАЛО
КРОСВОРД «ЙОРДАН»....40

МІСІОНАРЧИК
Наталія ЛЕХ
НЕБЕСНА КАНЦЕЛЯРІЯ. ДВІ СЛОВІ....41
ЗАПОВІДІ БОЖІ....41

Наталя НАЗАР
БОЖІ ЗАПОВІДІ — ДОРОГА СПАСІННЯ....42

Зоряна ЖИВКА
ЛИСТІВКА ДЛЯ ІСУСА....43

У НАШІЙ ПОШТІ....45

КОЛЯДКА ДЛЯ ДІТЕЙ....48

Люба ДІВЧУР
СПОСТЕРЕЖЛИВИЙ ХЛОПЧИК....48

Наталія ЛЕХ
ЛЕГЕНДА ПРО ЧЕТВЕРТОГО ЦАРЯ....49

Наталія ЛЕХ
КРОСВОРД....50

КОЖНА ОСОБА НЕПОВТОРНА!

Ієромонах Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
головний редактор

Часто можна почути, як дехто скаже: «Незамінних людей немає». Інші з цим погоджуються: справді, якщо не буде один, буде хтось інший. Здавалось би, що це — звичайна життєва діалектика, однозначна дійсність, яку ми не можемо змінити та інакше оцінити. Бо якби не було Юлія Цезаря, був би хтось інший, як би не було Богдана Хмельницького, був би інший. Однак, саме ці та багато інших осіб вплинули на життя і діяльність інших своїми особистими поглядами, переконаннями, ідеями, зрештою, цілим своїм єством. Якби не було цих осіб, а інші, тоді ті інакше думали б, говорили, чинили, світ та історія виглядали би по-іншому. Нарешті, народження Сина Божого проявляється як унікальна подія в історії людства, адже цілком неможливо заявити, що якщо б не було Ісуса, то був би хтось інший. Тільки Він у своїй Особі поєднав людей із їхнім Сотворителем, тільки для Нього це було можливо і тільки Він єдиний є посередником між нами і Богом. Через образ Христа значення кожної окремої особи появляється в новому світлі: кожний з нас неповторний, а тому незамінний! Саме тому історія — це не список і опис подій, які сталися в минулому, чи стаються сьогодні. Насправді вона — життєпис осіб, які народилися, жили або живуть і своїми особистими зусиллями впливають на хід подій. Так у народженні Христа ми віднаходимо себе, смисл свого життя, своє майбутнє, свою вічність. Редакція часопису «Місіонар» вітає всіх зі святом Різдва Христового та бажає передовсім прийняти світло Ісусового народження, яке просвітлює нас і наповняє. Христос через своє народження прийшов до нас і став нашим співмешканцем. Він і сьогодні є між нами, хоча його з першого погляду можемо й не помітити, так само, як не можна було спостерегти народження маленької дитини покрай Вифлеєма Юдейського. Нехай дитинка-Христос стане для нас знаком повсякчасної Божої присутності,

нашої впевненості та нової надії. Бажаємо Вам здоров'я, миру, взаєморозуміння, радості і достатку, а над усе — терпеливості та любові.

Вступаємо в новий, 2008 рік від Різдва Христового. У часописі намагатимемося відкрити нові рубрики, представити нових авторів та постараємося дати відповіді на всі Ваші запитання. У цьому числі часопису на другій сторінці подаємо Гошівську чудотворну ікону Божої Матері і молитву, якою прочани моляться перед нею. Цим ми розпочинаємо, маємо надію, тривалу екскурсію нашим краєм, в якій постараємося познайомити Вас із чудотворними іконами нашого народу, спочатку з тими, які зберігаються у василіянських монастирях в Україні, чи за її межами, а потім і з іншими іконами та фігурами, які завше кличуть прочан до себе для молитви і поглиблення християнського упования у серцях. Нехай цей рік стане і роком нашої праці. Не можемо залишатися бездіяльними, надіючись, що Бог, чи хтось інший виконає ту працю, яку повинні виконати ми самі. Тому нам потрібно бути готовими до труду і терпеливості, самовіддачі та жертви.

Однак ми знаємо, що на нашому шляху й у праці ми не самі, з нами Бог і ніхто проти нас! Нехай у Різдвяні свята підбадьоренням для нас стануть слова святого апостола Павла: «Що скажемо на це? Коли Бог за нас, хто проти нас? Він власного Сина свого не пощадив, а видав його за всіх нас, — як же разом із ним не подарує нам усього? Хто буде винуватити вибраних Божих? Бог — той, що оправдує; хто ж той, що засудить? Христос Ісус, який умер, ба й воскрес, що по правиці Божій, — він заступається за нас. Хто нас відлучить від Христової любови? Горе чи утиск, чи переслідування, чи голод, чи нагота, чи небезпека, чи меч? Як написано: «За тебе нас увесь день убивають, уважають нас за овець (призначених) на заріз». Але в усьому цьому ми маємо повну перемогу завдяки тому, хто полюбив нас. Бо я певний, що ні смерть, ні життя, ні ангели, ні князівства, ні теперішнє, ні майбутнє, ні сили, ні висота, ні глибина, ані інше якесь створіння не зможе нас відлучити від Божої любови, що в Христі Ісусі, Господі нашім» (Рм 8,31-39).

МІСІОНАР
УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

Заснований у 1897 році
Засновники — Отці Василіяни
Реєстраційне свідоцтво КВ № 5133 від 18.05.2001 р.

Передплатний індекс — 23959

Адреса редакції:
м. Львів, 79019, вул. Б. Хмельницького, 36
Святоонуфріївський монастир Отців Василіян
тел/факс: 272-46-94
e-mail: misionar@lviv.farlep.net
URL: www.osbm.in.ua

Підписано до друку 25.12.2007 Формат 70x100 1/16. Друк офсетний. Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. фарбо-відб. 5,7. Обл.-вид. арк. 5,0. Зам.

ЦІНА ДОГОВІРНА

Віддруковано з готових діапозитивів
у Жовківській друкарні видавництва
Отців Василіян «Місіонер».
80300, Львівської обл.,
м. Жовква, вул. Василіянська, 8

Головний редактор:
о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
Редакційна колегія:
о. Йосафат ВОРОТНЯК, ЧСВВ
о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
бр. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ
Віра АРІВ

Літературна редакція:
Богдана ЩУРКО
Дизайн та комп'ютерна верстка:
Микола ЯЦКІВ

Передруки і переклади дозволені
за поданням джерела.
Редакція зберігає за собою право
виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

© Журнал "Місіонар", 2008

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії усі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та в усіх намірах Апостольства молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяті Серця Ісуса і Марії, спомагайте святу Церкву та Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!

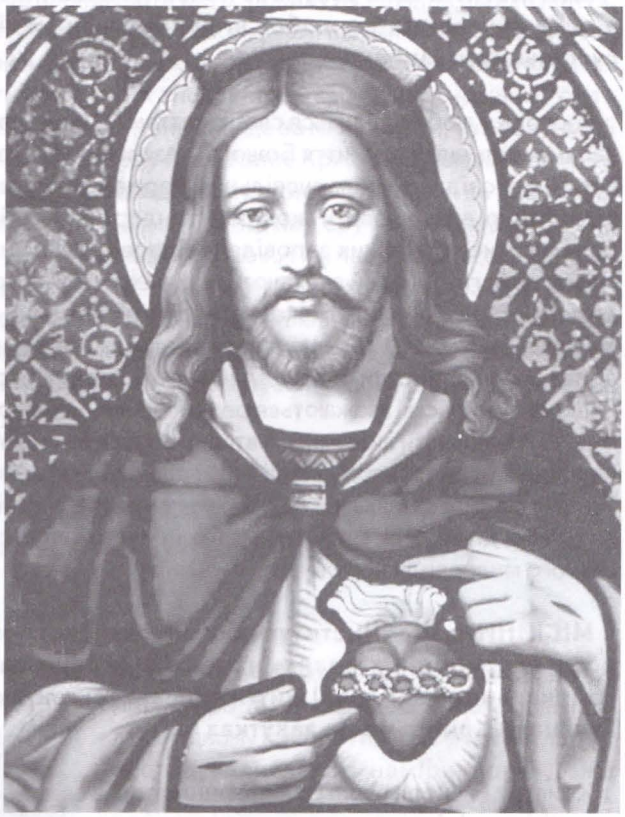

Ось Серце, що так дуже полюбило нас...

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА СІЧЕНЬ

(З благословення Святішого Отця)

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоб Церква посилила свої старання для осягнення повної видимої єдності, показуючи таким чином щораз більше, що вона є спільнотою любові, в якій віддзеркалюється єдність Отця і Сина, і Святого Духа.

МІСІЙНИЙ: Щоб Церква в Африці, яка готується до своєї II Спеціальної Асамблеї Синоду Єпископів, продовжувала бути знаком і знаряддям примирення і справедливості на цьому континенті, котрий все ще продовжують терзати війни, визиск і злидні.

МІСЦЕВИЙ: Щоб молоді люди із глибшим розумінням та серйозністю ставилися до такого важливого рішення як створення власної сім'ї.

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛЮТИЙ

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоб розумово неповносправних не вважали людьми другого сорту, а всі шанували їх і з любов'ю допомагали їм гідно переживати свою фізичну і суспільну ситуацію.

Господь у любові ділиться своїм життям із нами і тому кожне людське життя позначене насамперед святістю життя Божого, незалежно від того, наскільки це конкретне людське життя відповідає певним суспільним нормам і стандартам. Власне, суспільне не повинно самостійно витворювати жодних стандартів якості життя, а завжди уважно і пильно прислухатися до Божих заповідей і відповідно до них висловлювати ті чи інші судження. На жаль, багато людей вважають, що якщо у сім'ї народиться розумово неповносправна дитина, то це є знаком Божої кари для цієї родини. Тоді таким людям у кращому разі співчувають, а буває так, що ними нехтують і з них насміхаються. Тим часом, ніхто не має права і сили виносити справедливий суд, тільки Господь Бог. І правдою є те, що ті, які в нашому суспільстві вважаються розумово неповносправними, в Божому царстві, у вічності будуть правдивими людьми, які втішатимуться оглядинням Бога. Єдині, кого можна вважати інвалідами у правдивому сенсі — це грішники, які відкидають Боже милосердя і спасіння. Тому молімося за всіх людей, щоб вони могли допомагати неповносправним і приймали їх як Божих дітей, а за самих неповносправних, щоби вони могли спокійно і з довірою до Божого милосердя переживати свої фізичні обмеження.

МІСІЙНИЙ: Щоб інститути богопосвяченого життя, які переживають великий розквіт у місійних краях, наново відкрили своє покликання до місії і, вірні радикальному виборові життя за євангельськими радами, великодушно свідчили і звіщали Христа у всіх закутках світу.

Христос Господь після Воскресіння послав своїх учнів проповідувати Євангеліє всьому створінню: «Ідіть же по всьому світу та проповідуйте Євангеліє всякому створінню. Хто увірує і охреститься, той буде спасенний; а хто не увірує, той буде осуджений» (Мк 16,15-16). Учні Христові вірно виконували цей наказ Учителя, Церква постійно висилала своїх проповідників-місіонерів у ті краї, де люди не знали Христа, щоб і їм проповідувати Боже Слово. Місійність Церкви — це її основна риса і завдання. Проповідувати — означає свідчити істину, тому не можна вважати, що проповідь Євангелія — це насилля над сумлінням тих, які належать до інших релігій. Навпаки, проповідь — це вказування на правдивий шлях, відкривання правдивого Бога. Тому в місійних краях Церква була заснована і розвинулась, монаші чини і згромадження мають багато покликань. Але місія Церкви не завершилась. Тому нові місіонери з тих місійних теренів повинні не лише йти далі, сіяти Боже Слово, а й віддати певну данину Церкві у Європі, яка переживає період охолодження ревності у служінні Богу. Тому молімося, щоби монахи і монахині з місійних країн самі ставали місіонерами і проповідували Євангеліє в усіх куточках світу!

МІСЦЕВИЙ: Щоб батьки в Україні не заперечували проти того, щоби їхні діти

обирали шлях духовної досконалості, вступаючи в монаші чини і згромадження, а також, щоби вони молилися за численні та ревні духовні покликання.

Христос закликає своїх учнів рішуче наслідувати його, покинути звичний спосіб життя, і почати жити так, як Він сам жив: «Істинно, істинно говорю вам: пшеничне зерно, коли не впаде на землю і не завмре, залишиться саме-одне; коли ж завмре, то рясний плід принесе. Хто життя своє любить, той погубить його; хто ж зненавидить своє життя на цьому світі, той збереже його, щоб жити вічно. Хто служить мені, хай іде за мною: і де я, там і слуга мій буде» (Ів 12,24-26). Тому ті, які послухали у своєму серці голос Христа, бажають посвятити своє життя для нього. На жаль, дуже часто на заваді цьому стоять батьки, які не розуміють вибору своїх дітей, часто самі планують для них майбутнє і кар'єру і сприймають їх не як Божий дар, а ніби свою «власність», на яку «мають право». Тим часом Христос і Церква очікують, що серед народу знайдуться ті, які зможуть своє життя беззастережно пожертвувати для Бога і ближніх. Тому молімося за всіх батьків, щоб вони збагнули, що всі, а насамперед вони самі, відповідальні за численні і добрі покликання до монашого стану, щоб батьки молилися за покликання і не заперечували своїм дітям, якщо вони вирішать своє життя присвятити Богу.

ПОКРОВИТЕЛЬ НА ЛЮТИЙ ПРЕПОДОБНА КСЕНІЯ РИМЛЯНКА (6 ЛЮТОГО)

Свята Ксенія Римлянка називалася Євсевією і походила з родини заможного сенатора з Риму. Невинна й надзвичайно побожна Євсевія мріяла про те, щоб душею і тілом належати лише одному Ісусові. Тим часом батьки, що не здогадувалися про наміри дочки, вже готувалися до її весілля. Тоді Євсевія разом з двома служницями втекла з дому на малозаселений острів Коа, де вони почали вести життя повне жертви та самозречення. Євсевія назвала себе Ксенією, тобто чужою, щоб ніхто не довідався, хто вона і звідки.

■ *преподобна КСЕНІЯ РИМЛЯНКА*

Невдовзі Ксенія заснувала в карійському місті Миласі монастир і стала його ігуменею. Єпископ Павло висвятив Ксенію на дияконису, щоб вона робила різні послуги в церкві й опікувалася жінками. Господь покликав її по небесну нагороду 450 року. У час смерті Ксенії над монастирем з'явився блискучий хрест у сяючому вінку, який супроводжував похоронну процесію аж до місця поховання праведної ігумені.

БІБЛІЙНА ІСТОРІЯ СОТВОРЕННЯ

(продовження, початок у попередньому числі)

Стефан КРЕНЦЕР
(З німецької переклала Ольга ДЖУМАЛО)

Історія гріхопадіння

Звідки приходить нещастя? Святі автори бачили: люди грішать постійно. Вони повстають проти Божих заповідей. Вони завжди хочуть більше від життя — більше радості, більше задоволення. У цій пожадливості вони нехтують порядком у природі, людським порядком. Вони вважають себе самих мірилом всіх речей.

Автори книги Буття роблять висновок: у всіх людях від самого початку бунт проти Бога полягає у гріху. Рослини і тварини завжди підкоряються законам їхньої природи. Безлад тільки тоді може увірватися в творіння, коли істота має можливість повстати проти порядку. Лише в одному порядок сотворення був уразливим: в особистій свободі людини. Лише людина може у вільному рішенні противитися Богові і через цей вчинок витворити своє нещастя та впустити зло у творіння. До цього пізнання біблійні автори прийшли не лише через Боже просвітлення — через об'явлення, але й через свої роздуми.

Літературний жанр історії гріхопадіння

Біблійні автори історії гріхопадіння подають визначне богословське твердження: «Зло у світ приходить зі свободи людини. Біси спокусили її до цього» (Одкр 12,9; 2 Пет 2,4; Юд 6). Уявіть собі, що вчитель так говорить до своїх учнів! І хоч обидва речення містять глибоку правду, але спосіб вислову важкий та нечіткий.

Біблійні автори — самі ізраїльтяни — знали людей, для яких вони писали, і зодягнули своє твердження в оповідь, у драму. Те, що ми читаємо в історії гріхопадіння, не є протоколом «гріхопадіння». В дійсності це сталося *не так,* як представлено. Богословське твердження тут зодягнене в оповідь. Отже, марно питати, як було можливим, що змія могла говорити. Так само даремно питати, що це був за фрукт, який з'їли Адам і Єва, і тим згрішили. Історія гріхопадіння належить, так само, як і історія сотворення, до літературного жанру епічної оповіді чи народного передання.

Короткий огляд розповіді біблійного автора: Господь Бог сотворив чоловіка зі земного пороху та вдихнув йому у ніздрі подих життя. Бог приводить чоловіка у сад, в центрі якого стоять Дерево пізнання та Дерево життя. Чоловік отримує заповідь: «З дерева пізнання добра й зла не їстимеш, бо інакше смертю помреш!» Чоловік самотній. Бог створює з ребра чоловіка Єву, його помічницю. Змій ховається на дереві пізнання і спокушає Єву скуштувати його плоду. Обіцянка змія звучить так: «Ви станете, як Бог...». Єва їсть, вона дає їсти і своєму чоловікові. Адам і Єва пізнають, що вони нагі. Далі йде допит, вирок змієві, жінці та чоловікові, та вигнання з Раю.

Міфічні образи надають матеріал для цієї розповіді

Як авторові спадає на думку зодягнути гріхопадіння, оте «ні» людини Богові, саме в цю розповідь? Чому він не придумує іншої? Чому в розповіді про гріхопадіння особливу роль відіграють змій, дерево, сад? На ці питання відповідь може звучати лише: Біблійний автор використовує старі міфічні образи сусідніх язичницьких релігій, щоб у цих образах витворити власні богословські твердження. Але автор не просто «списує». Він не лише переймає міфи з Вавилону і Фінікії у їхній цілості, з образом та змістом. Він вже «деміфологізує», тобто переймає лише образ, оболонку, і вливає у неї новий богословський зміст. Часто він переймає образ тільки тому, щоб показати,

що його висловлювання зовсім інші.

Старий вавилонський епос «Енума Еліш» безсумнівно вплинув на біблійного автора. Яку відповідь дає цей епос на питання походження зла? Один бог вчинив несправедливість і тим самим приніс нещастя і прокляття на весь рід богів. З цього прокляття боги хочуть звільнитися, але як? Вони зв'язують злочинця і вбивають його. З його крові та з глини земної вони ліплять людину. Провина, зло переходять на людей з гріховною кров'ю злочинця.

Що сказано цією історією? Звідки походить зло у світі? Вавилонський міф дає однозначну відповідь: зло походить від богів. Добро і зло вже закладені у людині при її створенні.

Проти цього виступає біблійний автор. Він запозичує картину вавилонського міфу. У нього Бог також ліпить людину. Але він робить діаметрально протилежне твердження: Людина — добра! Бог сотворив людину доброю. Він сотворив людину з доброї, родючої землі — Адамагу. У жилах першої людини не тече гріховна кров богів, Бог не заклав у неї зла. Зло приходить пізніше. Отже, біблійний автор відхиляє відповідь вавилонського міфу, хоч він і переймає його спосіб представлення.

Зло походить від людини. Вона дає себе ззовні спокусити до зла. Хто був цією злою силою, яка спокушає людину? Як автор повинен це зобразити? У своєму довкіллі він знаходить образ, що уособлює для нього зло, прокляття: змій.

Змій — образ зла

Ізраїль завоював країну Ханаан й осів там. Поділ між корінним населенням Ханаану і Божим народом залишався. Жителі Ханаану були язичниками з розкішним культом вшановування богів, який справляв враження на ізраїльський народ. Змія була для хананеїв «божою твариною», священною істотою, яка зображалася високо підведеною і дарувала життя та плідність.

Змій представляє язичництво та його культові звичаї. Знову й знову Ізраїль спокушався впасти у цей язичницький культ. За змією — символом язичницької релігії Ханаану — стоїть бісівська сила зла. Ізраїль відчув це у своїй історії: завжди, коли він звертався до язичницького культу, на народ находили нещастя і нужда. Цей досвід прослідковують у минуле — аж до Раю. І тоді люди відвернулися від Бога і дозволили себе звести злом. Це зло підступило до них точнісінько так, як до ізраїльтянина у Ханаані, в образі змія. Водночас цей образ був застереженням для народу: хто звернеться до язичницького культу, до змія, підлягає загибелі, як і наші прабатьки в Раю.

Образ дерева

Ми, люди, хочемо щось мати від життя: владу, гроші, комфорт. «Знання — це сила!» — каже старе прислів'я. Людське серце з його бажаннями і прагненнями завжди таке саме.

■ *...а яке дерево вибереш Ти?*

Люди завжди жадали підвищення якості життя, побільшення влади.

На Сході дерево — символ життя і плідності. Де на Сході росте дерево, там є вода, там є тінь, там може процвітати життя. Отож, людина підходить до дерева. Вона краде плід з Дерева пізнання добра і зла. Пізнання всіх речей — це збільшення влади, підвищення якості життя. Вона хоче це осягнути своїми силами. Людина хоче бути рівною Богові. Вона хоче панувати так, як і Він, з власної сили, з власної повноти життя. Гріх людини полягає у тому, що вона відсуває Бога набік: Ти мені не потрібен, я сама можу влаштувати своє життя, я сама можу знайти і забезпечити своє щастя. Плід з дерева пізнання мав би гарантувати їй цю владу. Так пообіцяв їй змій.

Жінка і змій

Слід пояснити ще один окремий аспект в історії гріхопадіння. Чому в автора змій спокушає саме жінку, а не чоловіка? Чи це лише випадок, чи за цим криється певний намір? Жінка за своєю природою є релігійнішою від чоловіка. Тому ізраїльські жінки були у більшій, ніж їхні чоловіки небезпеці піддатися ханаанському культові змія. Тому застереження автора до жінок: «Остерігайтесь змія! Вже у Раю саме жінка першою піддалась спокусі».

Екзегетичні пояснення до тексту

1. Сотворення людини

Зі способу, яким Бог сотворив людину, випливає, ким є людина за своєю сутністю. Бог формує її з глини і вдихає у ніздрі подих життя (Бут 2,7). Тим самим названі два елементи, які належать до людини: земний принцип, який належить до матеріального світу, та вищий принцип, який походить від Бога: Дух.

Людина Її сотворіння Боже. Це означає, що вона завдячує Богові існуванням і життям. Це життя є надзвичайно крихкою та непевною власністю. Людина і тварина мають тут однакову долю. Гідність людини на противагу до тварини виявляється у тому, що людина отримала своє дихання життя особисто та безпосередньо від Бога. Тому людина перебуває є особою щодо Бога.

Людина створена із того самого матеріалу, що і її навколишнє середовище. І як вітер змітає пил із землі, так і з людиною. Її змете смерть. Людина — смертна. Людина сформована Богом. І як глиняний глечик своїм виглядом, своєю формою залежить від гончара, так і людина залежить повністю від свого Творця. Зрозуміло, що автор не хоче робити жодних тверджень стосовно природничого чи наукового питання, «як» виникла людина. Він сягає глибше. Він говорить нам про *сутність* людини.

2. Рай

Обидва слова: «*gan*» — сад, та «*Eden*» — степ, пустеля, чи також: насолода, є запозиченими єврейськими словами з шумерської. Тим самим вже вказано, що уявлення про Рай не належало до самобутнього багатства єврейської думки, а було запозичене з Межиріччя.

Згідно з оповіддю, в саду росли «всілякі дерева». Два з них особливо відзначені: Дерево життя та Дерево пізнання.

■ *сотворення перших людей*

■ перший гріх прародичів

Вавилонський міф каже: Десь росте дерево чи зілля. Хто з'їсть його плодів, — не помре. Це дерево стоїть десь у недосяжній далині. Для нашого автора воно стоїть у Раю, воно доступне людині. Дерево Ї це символ безсмертя. За своєю природою людина смертна, але Бог особливою благодаттю хоче подарувати їй безсмертя. За образом «Дерева пізнання добра і зла» таїться щось, чого Бог не дав людям. Це Ї право самочинно визначати та вирішувати, що добре, а що зле. Якщо людина це робить, вона перевищує свою сотвореність і сама робить себе творцем. Це великий гріх «non serviam»: не буду Тобі служити!

3. Сотворення жінки

У створенні жінки стає ще раз ясним те, що існує істотна різниця між людиною і твариною. Всі тварини проходять повз Адама і він дає їм імена. Це він може лише тому, що пізнає їх у їхній сутності, тому що ім'я — це не тільки слово, воно висловлює щось про сам предмет. Адам не знаходить серед тварин помічниці, яка була б йому відповідною. Водночас, ці вірші Бут 2,18-20 звертаються проти культу тварин у язичницькому довкіллі. Тварина підпорядкована людині, отже — вона ніколи не може бути богом.

Чому Бог створює жінку з ребра чоловіка? Адже він міг би сотворити Єву так само, як і Адама — із землі. Чому автор розповідає тут таку неправдоподібну історію:

«Тоді Господь Бог навів глибокий сон на чоловіка і коли він заснув, узяв одне з його ребер і затулив те місце тілом. Потім з ребра, що його взяв від чоловіка, утворив Господь Бог жінку і привів її до чоловіка» (Бут 2,21-22).

Ця історія, яка сьогодні для нас звучить дивно, повинна прояснити одне: обоє — чоловік і жінка — за своєю сутністю є одне й те саме: повні і цілісні люди. Це було для тодішнього часу зовсім не ясно. Жінка розглядалася як меншовартісна і як така, що нижча за гідністю від чоловіка. Автор кладе край цьому уявленню. Жінка взята від чоловіка і тим самим є такою ж людиною, як і чоловік. Тому Адам вигукнув:

«Це справді кість від моїх костей і тіло від мого тіла. Вона зватиметься жінкою бо її взято від чоловіка» (Бут 2,23).

4. Чи на початку була одна пара прабатьків?

Згідно з Книгою Буття 2,7, Бог сотворює спочатку *одну* людину Ї *одного* чоловіка. З цього чоловіка походить жінка. Чи це тільки образ, чи тим чиниться богословське

■ усвідомлення гріха

твердження: на початку була лише *одна* людина, вона є коренем всього людства? Тут також постає питання: Чи походить людство від одного подружжя, чи можливо, що в той самий час незалежно одне від одного «виникає» більше людей? Це природниче питання, на яке ми, певна річ, не можемо очікувати відповіді з Біблії. З тексту Книги Буття не можна вивести аргументу ні за, ні проти одної чи другої тези. Велика частина екзегетів вважають, що історія про Рай відстоює строгий моногенізм, тобто походження людства від однієї пари. Як підставу для свого погляду вони наводять єдність людства у цілому світі та чітке відмежування від тваринного світу.

Інша частина вважає, що формування Адама з землі та створення Єви з частини Адама є лише образом. Тому історія сотворення не хоче розповідати, *як* виникла людина, а — *чим* є людина. Отже, питання про походження людини залишається відкритим. Слово Адам (тобто «людина») згідно з цими «новішими» екзегетами, не є найменуванням окремої людини, а родовим поняттям. Чи така інтерпретація є прийнятною для богослов'я, — це вже інше питання; згідно з екзегезою історії сотворення вона у будь-якому разі не може бути вирішена на користь того чи іншого погляду.

5. Драма гріхопадіння

Розповідь про те, як змій спокушає людину — це психологічний шедевр. Змій прикидається дурнем. Він хоче, щоби жінка його повчила: «Чи справді Господь Бог велів вам не їсти ні з якого дерева, що в саду?» Змій безмірно перебільшує і тим побуджує жінку до заперечення:

«Нам дозволено їсти плоди з дерев, що в саду. Тільки про плід з дерева, що посеред саду, Бог наказав нам: „не їжте його, ані не доторкайтесь, а то вмрете!"» (Бут 3,2-3).

Вже у цій відповіді Єви звучить тихий сумнів стосовно Божої доброти. І тут настає спокуса: «Ні, напевно не помрете!» Їжте лишень плоди з цього дерева! Бог не хоче дозволити вам щастя! Він хоче тримати вас нікчемними. Бог знає:

«Коли скуштуєте його, то відкриються у вас очі, і ви станете, як Бог, що знає добро й зло» (Бут 3,5).

Змій спотворив людині образ Бога: це нещасний Бог, чиє становище перебуває під загрозою від людини. Від цього Бога люди більше не хочуть бути залежними, вони беруть свою долю у власні руки. Тепер до гріха лише один крок.

«Пізнання добра і зла» у вірші 5 означає: людина сама хоче визначати, що добре, а що зле. Тим самим вона ставить себе на місце Бога. Зміїна отрута діє в душі Єви: Бог стає заздрісною істотою. Водночас плоди на забороненому дереві стають ще бажаніші. Вони стають раптом «вишукані, приємні, жадані». Невизначений стан душі Єви закінчився. Далі йде дія. Поодинокі кроки тонко психологічно зображені: вона побачила, взяла, з'їла, подала.

Вона подала. Єва не хоче бути у своєму вчинку одна, через те вона подає плід й Адамові. Він з'їв також. Єва, яка мала бути йому помічницею, стає спокусницею. Розлам

■ *перше покарання — вигнання із Саду*

між Богом і людиною здійснено. Катастрофа настала! Людина випала зі спільности з Богом. Вона ховається від Бога. Але Бог притягує її до відповідальності.

Перші люди пізнають, що вони нагі. Це образ. Він нічого не говорить про теперішній тілесний чи статевий устрій людини. В основі цього образу лежить гра слів.

Змій пообіцяв: Ви станете «arum» — розумні, знаючі, сильні (Бут 3,5). Після гріхопадіння Адам і Єва пізнають, що вони стали «arom»[1] — нагі, бідні, незнаючі, безсилі (Бут 3,10). «Нагота» зображає безпомічність та безсилля грішника, що беззахисно наражається на усі згубні сили. Гріх ніколи не може дарувати людині благо (arum), — він завжди робить її злиденною (arom) і штовхає до загибелі.

Гріх роз'єднує з Богом. Гріх роз'єднує також і людей поміж собою. Чоловік звинувачує жінку, жінка перекладає вину на змія, який одурманив її своєю приголомшливою силою впливу. Вони звинувачують чарівність природи і тим самим — самого Бога (Бут 3,12-13). Відповідно до гріха настає покарання. Змій, як символ культу плідності, який на старому Сході зображався прямовисно, повинен в майбутньому за кару повзати на череві і їсти пилюку. Весь блиск його бісівської сили розвіявся (Бут 3,14-15).

Жінка покарана чоловіком. Жінка прагне чоловіка і справжнього кохання. Але він нею зловживає, поневолює, принижує своїми інстинктами до рівня речі. Покарання також уражає жінку в її покликанні матері: тягар материнства та болі під час пологів (Бут 3,16).

Чоловік покараний землею. Земля проклята через нього. Все, що він робить у своєму завданні опанувати світ, приноситиме йому водночас замість незатьмареної радості страждання, муку і біль. Сили природи повстають проти чоловіка. Все, що він з великими зусиллями вибудував, незабаром

■ *чоловік покараний землею*

покришиться йому під руками. В кінці сповненого зусиль життя його очікує смерть (Бут 3,17-19).

Однак найсерйозніше покарання полягає у вигнанні з Раю. Якщо Рай представляє глибинну життєву спільноту людини з Богом, то вигнання з Раю означає втрату цієї спільноти з Богом.

Ми пізнали, що «історія» про сотворення та гріхопадіння є одягненням богословських правд у історичне вбрання.

Мова йде, перш за все, про три великі теми: походження всього сотвореного з руки Божої, походження зла у світі з людської свободи, і нарешті питання: «Чим є людина?» Людина, яка сотворена на образ Божий, вже на початку свого існування каже «ні» Божій волі і руйнує цим гармонію творіння. Бог відходить від людини, але не назавжди. Він не полишає людину саму на себе, на її нестерпну, пекучу самотність. У Протоєвангелії, «Першій Добрій Новині» (Бут 3,15), Він обіцяє відкинутим людям Спасителя. Цим закладається напрям майбутньої історії: вона є історією спасіння. Бог веде свій народ до спасіння, яке відкривається для нас в Ісусі Христі.

[1] Порівняй з німецьким «arm» - прим. перекладача.

ЄВАНГЕЛІЄ ВІД ЛУКИ

Закінчення, початок у числах 11 та 12 за 2007 рік

о. Діонисій ЗАВЕДЮК, ЧСВВ

Провідні богословські та етичні теми в Євангелії від Луки

Неможливо охопити в короткому описі усе різноманіття тем, які порушує автор третього Євангелія. Адже його метою є не тільки представити унікальність особи Ісуса Христа та утвердити читачів в істинності Його вчення, а представити усе так, щоб читачі його твору мали готові взірці до наслідування у своєму особистому та спільнотному житті.

Ісус, Син Божий, Син Марії

Якщо в Євангелії від Марка читач, на основі описаних подій та повчань, сам мав поступово дійти до розуміння, ким є Ісус з Назарета, і якщо в Євангелії від Матея Ісус є представлений відразу як Той, на кому мали здійснитися месіянські обітниці, то Лука має інший підхід в описі історії Ісуса. Для покоління християн, якому адресоване третє Євангеліє, Ісус є Господь, у богословському розумінні цього виразу. Лука часто вживає слово «киріос», яке в грецькій мові Нового Завіту має подвійне значення: «пан» або «Господь». Саме в цьому другому значенні вираз «Киріос» використовувався у перекладі Старого Завіту на грецьку мову для означення імен Бога «Адонай» та «Ягве».

Титулом «Господь» (у богословському розумінні) або «пан» (у ввічливому звертанні) називають Ісуса не тільки ангели (2,11), Єлисавета (1,43), учні (5,8; 9,54; 10,17 та ін.), інші люди (5,12; 7,6; 10,40). Досить часто і сам Лука як автор називає Ісуса «Киріос» (7,13.19; 10,1.39.41; 11,39; 12,42; 13,15; 17,5.6; 18,6; 19,8; 22,61(2); 24,3), чого не спостерігаємо в жодному іншому Євангелії. Це свідчить, що Лука не тільки пише як християнин, який визнає в Ісусі Його божественну природу, але й що адресати, до яких він пише і яким переказує своє розуміння, поділяють з ним віру в Христове божество. Таке розуміння є відображенням первісної християнської проповіді, яку знаходимо, між іншим, у Ді 2,36: «Нехай, отже, увесь дім Ізраїлю напевно знає, що Бог зробив Господом і Христом оцього Ісуса, якого ви розіп'яли». У цій фразі слово «Киріос», «Господь» означає те саме, що в Лк 20,41-44, де Ісус пояснює вищість Давидового потомка, Месії, від самого царя Давида, який називає Його своїм Господом (пор. Пс 110,1).

Для Луки, на відміну від Марка, не існує питання месіянського секрету. Без сумніву, учні лише поступово доходять до розуміння, ким є Ісус, син Йосифа з Назарета, та яке завдання, з Божої волі, стоїть перед ним. Але читач Євангелія знає про це майже з самого початку, бо у Луки об'явлення Ісуса починається задовго до його хрещення в Йордані: ангел Гавриїл сповіщає Марії, ким буде її Син: «Він буде

■ *«Він буде великий і Сином Всевишнього назветься»*

великий і Сином Всевишнього назветься. І Господь Бог дасть йому престол Давида, його батька, і він царюватиме над домом Якова повіки, і царюванню його не буде кінця... Дух Святий зійде на тебе й сила Всевишнього тебе отінить; тому й святе, що народиться, назветься Син Божий» (Лк 1,32-33.35). Поступово, з ходом історії Ісуса, стає щораз більше зрозумілим, хто Він, поки в повноті це виявиться після Його Воскресіння, яке Лука описує як перехід Христа через страждання «у Його славу» (Лк 24,26).

Інше улюблене окреслення Лукою особи Ісуса — «пророк» (Лк 4,24; 7,16.39; 9,8.19; 13,33; 24,19). Цей термін представляє Ісуса як довіреного Божого посланця, який має сповістити людям Його волю і наділений для цього особливими рисами: «пророк, могутній ділом та словом перед Богом і всім народом» (Лк 24,19). Також зосереджує Лука увагу на змісті діяльності Ісуса як Спасителя (з грецької «Сотер», Лк 2,11), метою якої є не тільки визволення людини з її дочасних життєвих бід, а передусім дарування їй спасіння у духовному, надприродному значенні; спасіння, яке походить від Бога (1,69.71.77; 2,30; 3,6; 19,9; а особливо 23,39-43). Вживання інших месіянських термінів у Євангелії від Луки подібне до того, яке знаходимо у двох перших Євангеліях.

Історія спасіння

Діяльність Ісуса Лука представляє в ширшому значенні і контексті, ніж інші євангелисти: він намагається вмістити євангельські події в рамки всесвітньої історії, представляє їх як частину історії людства (2,1-2; 3,1-2). Лука хоче підкреслити, що Боже об'явлення в Ісусі Христі не є якоюсь позаісторичною ідеєю, в яку треба сліпо повірити, а історичним фактом, не приймати який є безглуздо саме тому, що він мав місце в конкретних життєвих обставинах. Цісарі Август і Тиверій, римський правитель Сирії Кириній, намісник Юдеї Понтій Пилат, цар Ірод і його спадкоємці, як і первосвященики Анна і Каяфа також мають своє місце у цій історії, а водночас роки їх правління є допомогою у відтворенні хронології життя і діяльності Ісуса. Крім того, Ісус є потомком Адама, Авраама і Давида (Лк 3,23-38; 18,38.39; 20,41-44), а отже, спадкоємцем Божих обітниць.

■ *жертва АВРААМА*

Для Луки важливо, скільки Ісус мав років (2,42; 3,23) і на скільки був молодший від свого предтечі Івана (1,26.36.56), важливі й інші повідомлення про час і місце описуваних ним подій, хоч деколи вони бувають не досить точні (8,26; 17,11; 19,29). Зацікавлений він і в докладному описі обставин поодиноких подій (7,1-10; 19,1-10).

Але особливою рисою твору Луки є бачення історії як виконання Божого задуму в просторі й часі, навіть всупереч людським очікуванням чи несприятливим обставинам. Треба сказати, що здійснення Божого задуму Лука описує у двох книгах як події, що мали місце і до, і після Христового вознесіння (Лк 24,51; Ді 1,2). Проте навряд чи правильним є вважати, ніби в цьому поділі на дві окремі книги проявляється намір Луки поділити історію спасіння на «час

Ізраїля», який триває до виступу Івана Хрестителя (пор. Лк 7,28), «час діяльності Христа» і «час Церкви». Євангеліє від Луки та Діяння Апостолів не протиставлені взаємно, навпаки виявляють послідовність реалізації одного Божого задуму.

Цей Божий план постає в Євангелії як попередньо об'явлений у Писанні Старого Завіту, «в законі Мойсея, в пророків та у псалмах» (Лк 24,27.44), але здійснений у подіях життя Ісуса Христа та в спільноті Його учнів, Церкві (Лк 24,49; Ді 1,4-5.8). Усе задумане повинно здійснитися, незважаючи на постави людей, учасників подій (Лк 24,26). Історія є не безглуздою послідовністю подій, а є здійсненням Божого задуму спасіння і має свою мету, своє спрямування (Лк 21,25-36; 24,44).

Особливе місце в богослов'ї Луки займає святе місто Єрусалим, а у ньому — Божий храм. Розповідь третього Євангелія починається і закінчується у храмі (1,8-22; 24,53); Лука навіть змінює порядок спокус, щоб остання з них відбулася в Єрусалимі (Лк 4,9-13, пор. Мт 4,5-7). До храму приносять Ісуса сорокового дня (2,22-39), тут Він є «при справах Отця» (2,49). Подорож з Галилеї до Єрусалима обіймає центральну частину Євангелія від Луки (9,51-19,28), причому часто згадується мета подорожі (9,51.53; 13,22; 18,31; 19,11.28). Після урочистого в'їзду в Єрусалим Ісус виганяє з храму продавців і щодня навчає у храмі (19,45-48). Тут, у святому місті, Він споживає пасхальну вечерю з учнями, а потім дає себе схопити і приймає добровільну смерть на хресті, «бо не годиться, щоб пророк загинув поза Єрусалимом» (13,22). Тут Христос після воскресіння приходить до учнів. Єрусалим є також місцем вознесіння Христа на небо, зіслання Святого Духа і початком місійної діяльності молодої Церкви (Ді 1-2).

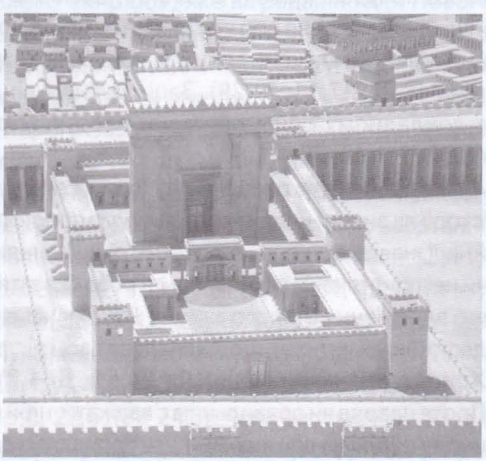

■ *модель Єрусалимського храму*

Церква в історії спасіння

У цьому Божому задумі спасіння визначне місце займає спільнота учнів Ісуса, Церква. Лука не вживає у своєму Євангелії слова «Церква», але його бачення є глибоко еклезіальним, церковним. Зрештою, Церкві визнавців Ісуса присвячена ціла друга книга Луки, де це слово вжите більш як 20 разів (Ді 5,11; 7,28 та ін.). Згуртована навколо Ісуса за його життя група дванадцятьох стала основою спільноти визнавців Ісуса, Сина Божого. Лука, єдиний з євангелистів, повідомляє, що вже тоді, маючи на увазі майбутню місійну діяльність, Ісус вибирає інших 72 учнів (Лк 10,1 і далі). До числа помічників Ісуса належать і чоловіки, і жінки (8,2-3; 10,38-42).

Лука кладе наголос на те, що воскреслий Христос об'являє учням свою присутність не поодинці, а тоді, коли вони разом зібрані в Його ім'я, «на ламанні хліба» та вивченні і роздумуванні над Божим словом (24,30-32.35). Святе Писання (поки що Старого Завіту) та Пресвята Євхаристія, як таїнственний спомин Христової жертви та воскресіння, будують Церкву, спільноту учнів. Ця спільнота, яка при «ламанні хліба» і молитвах потверджує власну ідентичність та єднається з воскреслим Господом, черпає звідси і місійного духа, готова до євангельського свідчення. Саме місія, проповідь, свідчення — особливі завдання Христових учнів як під час Його перебування з ними, так і по Його вознесінні.

У третьому Євангелії немає того протистояння

■ ...ти — ПЕТРО (скеля) і я на цій скелі збудую мою Церкву

між Церквою і синагогою, яке спостерігаємо у Матея. Можливо тому, що під час його написання ще не настало виразного розмежування між цими спільнотами. Лука бачить труднощі у сприйнятті правди про Христа юдеями, але його бачення досить оптимістичне. Існує глибока послідовність і єдність між Першим і Новим Завітами, між спільнотою давнього Ізраїля і Церквою Христових учнів. Причиною недостатньої успішності проповіді є нерозкаяність сердець слухачів, але ця проповідь звернена до всіх, як до юдеїв, так і інших народів. Уже на початку своєї діяльності Ісус заявляє про це (Лк 4,24-27).

Святий Дух

Особливе місце в Євангелії від Луки займає Особа Святого Духа. Так, Святий Дух у Луки — не лише якась божественна сила чи наслідок Божого діяння, а особове Буття.

Святий Дух діє через Івана Предтечу ще з лона матері (1,15.41) і формує у лоні Марії святе Дитя, Ісуса, Сина Божого (1,35). Він наповнює Єлисавету (1,41), Захарію (1,67), Симеона (2,25-27), сходить у вигляді голуба на Ісуса після хрещення в Йордані (3,22). Христос діє у Святому Дусі (3,16), під Його проводом (4,1.14; 10,21), і цим сповняє давні пророцтва (4,18; 7,22). Дарування Святого Духа людям належить до Божих обітниць і стане дійсністю (11,13), Святий Дух діятиме в Ісусових учнях (12,12), а хула на Нього не зможе бути прощена (11,10).

Оце бачення дії Святого Духа в житті самого Ісуса та його учнів ще більше виявляється у другій книзі Луки, Апостольських Діяннях, адже свою впевненість, силу та відвагу Церква черпає з присутності та дії Святого Духа (Ді 1,4-5.8; 2,4.17-18.33.38 та ін.).

Заклик до милосердя

У третьому Євангелії, ще більше ніж в інших творах Нового Завіту, Ісус Христос постає як повний доброти, співчуття, милосердя. У своїй промові в синагозі у Назареті Ісус заповідає програму своєї діяльності словами пророцтва Ісаї: «Господній Дух на мені, бо він мене помазав. Послав мене нести добру новину бідним, звіщати полоненим визволення, сліпим прозріння, випустити пригноблених на волю, оповістити рік Господній сприятливий» (Лк 4,18-19; Іс 61,1-2). Ісус не тільки заповідає таку свою діяльність, а й може похвалитися її плодами (Лк 7,22-23).

Центральним повчанням Ісуса є притча про блудного сина (Лк 15,11-32), якою Він намагався пояснити, чому сам «грішників приймає і їсть разом з ними» (Лк 15,2). Батько, що, змилосердившись, вибігає назустріч синові, якого мало не втратив назавжди, пригортає і цілує його, представляє нам самого Бога, Небесного Отця, який приймає покаяння людини з радістю і прощає їй. Тому Ісус закликає: «Будьте милосердні, як Отець ваш милосердний» (6,36).

Визволення тих, які позбавлені прав

Діяльність Ісуса Христа спрямована передусім на добро тих, які знаходяться в потребі або у важкій ситуації. Смерть єдиної дитини (Лк 7,11-16; 8,41-42.49-56), тілесна хвороба (4,38-40; 5,12-14; 6,5-10 та багато ін.), опанування злими духами (4,33-36; 7,26-39; 9,38-42), ситуація приниження жінки (8,43-48; 13,10-16) тощо стають для Господа Ісуса нагодою діткнутися

людського горя, щоб усунути його. Ісус обходить міста і села не для того, щоб позбирати усіх праведних, навпаки. «Не ті, що при добрім здоров'ї, потребують лікаря, лише хворі. Я прийшов не щоб праведників кликати до покаяння, а грішних», — каже Христос (5,31-32).

Серед тих, які позбавлені прав, — діти і жінки. І саме вони в Євангелії стають упривілейованими, для них Христова проповідь є справді доброю новиною. Покаяння жінки-грішниці Ісус ставить за приклад великої любові і прощає їй гріхи (7,36-50), приймає допомогу і послуги від багатьох жінок, в тому числі заможних (4,39; 8,1-3). Він каже, щоб не боронили дітям приходити до Нього, «таких бо Царство Боже», адже «хто Царства Божого не прийме, як дитина, не ввійде до нього» (18,15-17). Господь застерігає того, через кого приходять спокуси, що «краще такому було б, коли б млинове жорно прив'язати йому до шиї, і він був кинутий у море, ніж щоб він спокусив одне з цих малих» (17,2). Іншим разом Ісус невимовно радіє, що Отцеві було довподоби втаїти свої таємниці від мудрих та розумних, а відкрити немовляткам (10,21).

Ставлення до матеріальних дібр

Чи не найбільш позбавлені прав бідні, люди, які не мають вдосталь дочасних дібр. Водночас є багаті, яким нічого з цих дібр не бракує. І одні, і другі, задля спільної віри, стали однією громадою, Церквою Христових учнів. Євангелист Лука з особливою старанністю висвітлює цю тему, беручи за основу слова Христові, збережені традицією. Питання розподілу дочасних дібр у спільноті і ставлення Христового учня до багатства знаходять у третьому Євангелії грунтовне вияснення.

«Блаженні вбогі, — бо ваше Царство Боже» (6,20), — цими словами Христос починає свою проповідь на рівнині, але в Луки, на відміну від Матея (5 глава), збережені й інші слова: «Горе ж вам, багатим...» (6,24). Далі Христос у Луки закликає: «Дай *кожному*, хто тебе просить» (6,30). Багатому юнакові Ісус каже: «Продай *усе*, що маєш, і роздай бідним, і будеш мати скарб на небі; тоді прийди і йди слідом за мною» (Лк 18,22)

■ *ІСУС з учнями по дорозі в ЕМАУС*

Ісус відмовляється бути арбітром у розподілі майна: «Хто мене настановив суддею або подільником над вами?» — відповідає він чоловікові, який просив Його стати посередником у справі поділу спадщини з братом (12,13 і далі). З іншого боку, закликає: «Продайте ваше майно і дайте милостиню. Зробіть собі гамани, що не старіються, невичерпний скарб на небі... Бо де скарб ваш, там буде ваше серце» (12,32-34). Пояснюючи так докладно питання щодо володіння дочасними добрами, Ісус Христос хоче спонукати багатших християн до поділу їхніх дібр між біднішими, до християнського милосердя, до практикування братньої любові, без якої неможливо виконати заповідь любові до Бога (10,25-37). Брак такої постави у багача, який не хотів бачити біди Лазаря і йому не поміг, привів його самого до місця у вічності за пропастю, якої людині не подолати (16,19 і далі). Багач «одержав свої блага за життя свого, так само як і Лазар свої лиха» (16,25). Чинити добро треба тепер.

Заклик до прослави Бога і молитви

Усі Євангелія представляють Ісуса надзвичайно побожним, людиною молитви, але в Євангелії

від Луки ця тема представлена найбільш послідовно. Можливо тому, що адресатам твору треба було подати конкретні зразки молитви та заохотити їх бути у ній витривалими. Ісус бере участь у Божому культі від самого свого народження: восьмого дня приймає обрізання та отримує ім'я Ісус; на сороковий день Його приносять до єрусалимського храму. У дванадцять років, як велів Закон, він іде з Матір'ю та св. Йосифом до Єрусалима на свято, і там на коротко залишається, щоб бути «при справах Отця». Далі Лука підкреслює, що над Йорданом Святий Дух зійшов, «коли Ісус, охрестившись, молився» (3,21). Кілька разів Євангеліє згадує, що «він відходив у місця самітні й молився» (5,16; пор. 9,18.28; 11,1). Перед вибором дванадцятьох Ісус «провів усю ніч на молитві до Бога» (6,12), також після молитви задав учням питання про те, за кого вони Його вважають (9,18). Одного разу, під час молитви на горі Ісус переобразився перед трьома апостолами (9,28-36).

Своїх учнів Христос вчить молитися за тих, що їх зневажають (6,28). Вчить їх бути у молитві витривалими (11,9-13), молитися завжди і не знеохочуватися (18,1-8), а також пояснює, якою має бути постава на молитві (18,9-14), та забороняє молитися напоказ (20,47). Зрештою, Ісус вчить учнів молитви «Отче наш...» (11,2-4), а також показує не лише словами, а повсякчасним прикладом якою молитва має бути. Молитвою Господь Ісус готує себе до прийняття дороги страждань (22,39-36), водночас перестерігає учнів, щоб і вони були чуйні й молилися, щоб не ввійшли у спокусу. Під час розп'яття, висячи на хресті, Ісус молиться за виконавців вироку і поручає себе Отцеві в годині смерті (23,34.46).

Лука описує не тільки молитву Ісуса, в молитві звертаються до Бога й інші дійові особи. Євангеліє починається молитвою Захарії (1,4) і закінчується молитвою апостолів після Христового вознесіння (24,53). Молиться і береже пам'ять подій у своєму серці Мати Ісуса, Марія; служать Богові молитвою Симеон і Анна; багато подій описаних у Євангелії відбуваються у храмі та в синагогах.

Прослава Бога за вчинки Його посланця, Ісуса, — звичайна відповідь людей на чуда в Євангелії від Луки (5,25; 7,16; 13,13; 18,43). А деякі слова з цього Євангелія на постійно увійшли в літургію Церкви як тексти молитов. Передусім це слова привітань ангела та св. Єлисавети, адресованих Діві Марії (1,28 та 1,42), які ввійшли до молитви «Богородице Діво...»; це слова відповіді-гимну Марії «Величає душа моя Господа...» (1,46-55); слова Симеона («Нині відпускаєш...» 2,29-32) та Захарії («Благословен Господь... » 1,68-79). Що ж до молитви «Отче наш...», то вона була прийнята Церквою не в короткій формі з Євангелія від Луки (11,2-4) а у повнішій формі з Євангелія від Матея (6,9-13).

Короткий огляд провідних тем третього Євангелія дає можливість побачити широту горизонтів його автора та відкрити задум, виражений у словах прологу до цього твору: «щоб ти, високодостойний Теофіле, знав стійкість науки, яку ти прийняв» (Лк 1,3-4).

■ *«Нині відпускаєш...» — слова СИМЕОНА*

«НАДІЄЮ СПАСЕННІ»

Друга Енцикліка Папи Венедикта XVI «Spe Salvi» — «Надією спасенні» (короткий виклад)

«SPE SALVI facti sumus» («Ми надією спаслися») — цими словами з Послання св. Апостола Павла до Римлян розпочинає свою другу енцикліку Папа Венедикт XVI. «Відкуплення, спасіння згідно з християнською вірою — пояснює Святіший Отець у вступі, — не є звичайним, доконаним фактом. Відкуплення нам дане в тому значенні, що нам подаровано надію, надію гідну довіри, з огляду на яку можемо виходити назустріч теперішньому» (ч. 1). Тому характерним елементом християн є той факт, що вони мають майбутнє, вони знають, що їхнє життя не закінчується у порожнечі. Папа підкреслює, що «Євангеліє не є лише переказуванням речей, які можна пізнавати, але є сповіщенням, яке породжує факти і змінює життя... Хто має надію, живе інакше, йому ж подаровано нове життя» (ч. 2).

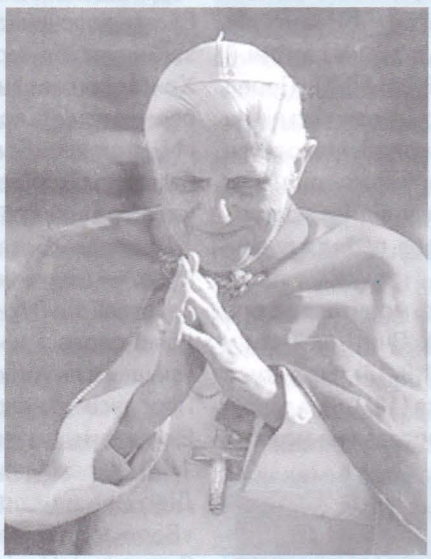

■ *Папа ВЕНЕДИКТ XVI*

Венедикт XVI пригадує, що Ісус Христос не приніс у світ соціально-революційного послання, не змагався за політичне визволення, але приніс зустріч з живим Богом, зустріч з надією, яка будучи сильнішою за страждання, перетворює світ і життя з середини, у той час, коли зовнішні форми залишаються тими ж самими.

Христос є, так би мовити, справжнім філософом, який «вказує нам, ким насправді є людина і що вона повинна робити, щоб бути дійсно людиною... Він показує також дорогу, яка виходить поза межі смерті, а тільки той, хто може це зробити, є справжнім вчителем життя» (ч. 6). Христос дарує нам надію, яка одночасно є очікуванням і присутністю, адже через віру у нас уже присутні речі, яких ми сподіваємося, майбутнє вкладене у теперішньому і можемо його відчути і «ця присутність того, що прийде, створює також впевненість» (ч. 7). Ця надія дозволяє багатьом християнам мужньо переносити переслідування і мучеництво, вчиняючи їх здатними відновити світ.

Венедикт XVI також заторкує питання про те, що «сьогодні багато людей відкидають віру через те, що вічне життя не здається їм бажаною річчю. Вони не хочуть вічного життя, але цього теперішнього, і віра у вічне життя здається їм перешкодою на шляху до цієї мети» (ч. 10). Тому Папа вважає, що сучасна криза віри є, передовсім, кризою християнської надії. Відновлення втраченого вже раю очікується не від віри, але від науково-технічного прогресу. У такому середовищі надія перетворюється на «віру в прогрес», що ґрунтується на розумові і свободі і породжує очікування «Царства розуму», яке мало б гарантувати побудову нової досконалої

людської спільноти. Конкретним виявом політичної реалізації такої надії були Французька і марксистська революції. «Скажімо це тепер в дуже простий спосіб, — пише Венедикт XVI, — людина потребує Бога, інакше вона буде позбавлена надії» (ч. 23). Людина не може бути відкупленою якоюсь зовнішньою структурою, бо хто обіцяє кращий світ, що триватиме вічно, але без Бога, той дає фальшиву обіцянку. «Справжньою великою надією людини, яка триває незважаючи на всі розчарування, може бути лише Бог — Бог, який нас полюбив і далі любить аж до кінця» (ч. 26).

Папа вказує на чотири місця, в яких досвідчуємо надію: перше — це молитва: «Якщо ніхто мене не слухає, Бог мене ще слухає» (ч. 32-34); друге — дія: «Надія в християнському значенні є завжди надією також і для інших» (ч. 35); далі йде страждання: «Не втеча перед болем зціляє людину, але здатність приймати випробування і в них зростати» (ч. 36-39) та останнє — Божий Суд: «Віра в Страшний Суд є понад усе і, передовсім, надією... Існує справедливість. Існує надолуження за пережиті терпіння» (ч. 41-47).

Венедикт XVI наголошує: «наша надія, по-суті, є завжди також надією і для інших, лише тоді вона є насправді надією і для мене. Як християни, ми ніколи не повинні себе запитувати лише про те, як спасти себе самого. Ми повинні запитувати себе також: що можу зробити, щоб і інші були спасенні» (ч. 48).

В останньому розділі Папа звертає свою молитву до Пречистої Діви Марії, Зорі надії: «Мати Божа і Мати наша, навчи нас вірити, надіятись і любити разом з Тобою. Вкажи нам дорогу до Його (Божого) царства!» (ч. 50).

ЗВЕРНЕННЯ
ВЕРХОВНОГО АРХИЄПИСКОПА УГКЦ З НАГОДИ ДНЯ ЕМІГРАНТА

Всечеснішим і преподобним отцям, преподобним ченцям і черницям, шановним мирянам та всім людям доброї волі

Ангел Господній з'явився вві сні Йосифові й каже: «Устань візьми дитятко та його матір, і втікай в Єгипет, і перебувай там, поки я тобі не скажу» (Мт. 2, 13).

Дорогі у Христі! Синод Єпископів, що проходив 27 вересня — 6 жовтня 2007 року у Філадельфії (США), вирішив присвятити один день у році особливій молитві за емігрантів і встановив, що тим днем буде Неділя отців — остання неділя перед Різдвом Христовим. Цю неділю було вибрано тому, що у різдвяний час ми зокрема згадуємо втечу Пресвятої родини - Йосифа, Марії та Ісуса - до Єгипту, а також особливо під час святої вечері сумуємо через відсутність дорогих осіб, чи то сидячи при родинному столі, чи перебуваючи далеко від дому.

Явище еміграції, як засвідчує історія нашого народу останнього століття, не є новим. Був час, коли наших дідів і батьків насильно змушували покидати рідну землю, перетворюючи на вигнанців. У новітні часи виїжджати зазвичай спонукають обставини: брак засобів для нормального існування, або брак свободи. Однак усіх, хто став емігрантом у широкому значенні цього слова, об'єднує те, що вони покидали рідну землю не за власним бажанням.

У День емігранта бажаємо згадати про всіх, кого доля завела далеко від рідної землі. Це

різні категорії людей, які знаходяться в різних обставинах. Дехто з них вже стабільно проживає на поселеннях, ставши громадянином іншої держави. Інші все ще перебувають у невизначеному стані, готові у будь-який час міняти місце проживання. Та незважаючи на ці обставини усі тужать за рідним домом.

Крім емігрантів, у цей день треба згадати ще й інші категорії людей, які стали жертвами такої життєвої мандрівки. Це передусім рідні емігранти, які залишилися на батьківщині і страждають через брак тепла любові близьких осіб, які виїхали на чужину. Треба згадати і тих, хто з інших країн приїхав в Україну і також відчуває біль розлуки. Тож скільки людей у своєму житті у той чи інший спосіб переживають явище еміграції!

■ *глава УГКЦ Любомир ГУЗАР*

Звертаючись до усіх вас, дорогі у Христі, передусім хочу звернути вашу увагу на те, що сам Ісус Христос також був емігрантом, ділив вашу долю. Тому, по-людськи кажучи, Він вам щиро співчуває, а як Бог — дбає про вас. Хоч би де ви були, хоч би ким ви були, хоч би якими були обставини вашого життя, не забувайте правди, що Бог є з вами так само, як з усіма нами. Пам'ятайте і те, що ми, люди, які не змушені покидати рідну землю, не забуваємо вас, молимося за вас, робимо заходи, щоб всі наші вірні, які перебувають за межами України, мали належну духовну опіку, щоб було достатнє число душпастирів, щоб духовна опіка була тривалою та належно врегульованою, щоб ви мали нагоду не тільки брати участь у богослужіннях, не тільки користати зі Святих Тайн, а й щоб також краще пізнавали свою святу віру та рідний обряд.

Просимо вас не віддалятися від Бога та своєї Церкви і, наскільки це можливо, від громади своїх співвітчизників. Будьте живими членами середовища, у якому перебуваєте, але остерігайтеся асиміляції. Кожний емігрант повинен вважати себе послом України, засвідчуючи своєю поведінкою високий рівень релігійного та культурного життя українського народу. Не дозвольте, щоб потреба заробітку засліпила вас і ви переставали бути собою.

Дорогі брати і сестри, у День емігранта відкрийте своє серце для наших братів і сестер та для всіх людей, які стали емігрантами. У своїх молитвах поручіть їхню долю особливій опіці Господа нашого Ісуса Христа. Подумайте, що ви могли б зробити для них, чим їм допомогти чи особисто, чи через відповідні організації.

Дорогі брати і сестри емігранти, щиро надіюся, що в День емігранта ваші рідні та співвітчизники духом з'єднаються з вами. Сподіваюся, що це єднання допоможе вам прийняти, якщо це можливо, рішення про повернення на батьківщину, де ми вас потребуємо та чекаємо. Від себе бажаю вас привітати зі святим празником Христового Різдва та побажати вам, щоб життєве випробування, яке ви переносите, було не тільки забезпеченням ваших земних потреб, а й нагодою для освячення ваших душ.

Благословення Господнє на вас!

+ЛЮБОМИР

Дано у Києві, при соборі Воскресіння Христового, 16 грудня 2007 року Божого

ДИЯКОНСЬКІ СВЯЧЕННЯ

У неділю 23 грудня 2007 року під час Святої Літургії об 11 годині в соборі св. Юра у Львові Преосвященний Архиєпископ Ігор Возьняк, ЧНІ уділив дияконських свячень дев'ятьом студентам 6-го курсу Василіянського інституту філософсько-богословських студій у Брюховичах. Подаємо короткі життєписи цих новодияконів.

Диякон **Севастіян Назар Бондаренко** народився 27.05.1981 року в м. Червонограді Львівської області. Після закінчення 8 класів у Червоноградській СШ № 9 навчався у Василіянському ліцеї м. Жовкви, де у 1998 році здобув середню освіту. У липні 1999 року вступив до Василіянського Чину, після закінчення Крехівського новіціяту склав перші обіти 28.08.2001, а 19.08.2006 — довічну монашу професію. З осені 2002 року диякон Севастіян навчається у ВІФБС у Брюховичах.

Диякон **Ігнатій Іван Гвоздик** народився 12.02.1973 року у с. Коросно Перемишлянського р-ну Львівської обл. Закінчивши 8 класів місцевої школи, навчався у Перемишлянському СПТУ, де у 1991 році здобув середню освіту та спеціальність маляра-штукатура. Служив два роки в армії, потім працював, а восени 1998 року вступив до Крехівського монастиря на новіціят. Перші чернечі обіти склав 28.08.2000 року, а 21.08.2005 року — професію довічних обітів. Крім навчання у ВІФБС, два роки провів у монастирі в м. Луцьку.

Диякон **Іриней Ігор Гумен** народився 19.09.1961 року в м. Аніва Сахалінської обл. (Росія). Здобувши середню освіту, вступив у 1978 року до Ризького інституту інженерів цивільної авіації, а після його закінчення у 1985 році працював інженером в Івано-Франківському аеропорту. У Василіянському Чині перебуває від серпня 1999 року. Після закінчення новіціяту в Крехові й складення 28.08.2001 року перших обітів був призначений до Бучацького монастиря, де виконував обов'язки префекта Колегіуму ім. св. Йосафата та закінчив факультет післядипломної освіти Тернопільського державного педагогічного університету. Довічну професію склав 19.08.2006 року, у ВІФБС навчається з 2003 року.

Диякон **Василій Петро Огірко** народився 5.08.1982 року у м. Львові. Після закінчення у 1997 р. 9-го класу СШ № 22 м. Львова два роки навчався у Приватному ліцеї ім. К. Шептицького у Львові, де здобув середню освіту в 1999 році. У серпні цього ж року вступив до Василіянського Чину, в якому, після закінчення новіціяту в Крехівському монастирі, склав перші обіти 28.08.2001 року, а 19.08.2006 року — професію довічних обітів. Після року навчання у Василіянському інституті в Золочеві вивчав два роки філософію у Вищій духовній семінарії у Варшаві (Польща). У 2004-2005 роках виконував обов'язки помічника префекта Бучацького колегіуму ім. св. Йосафата, а з осені 2005 року вивчає богослов'я у ВІФБС у Брюховичах.

Диякон **Тадей Роман Мисюк** народився 3.03.1969 року у с. Пшеничник Долинського р-ну Івано-Франківської області. Після закінчення 8 класів у рідному селі навчався у школі в с. Старий Мізунь, де здобув середню освіту у 1986 році. Цього ж року вступив до Івано-Франківського кооперативного технікуму, який закінчив, відслуживши у 1987-89 роках в армії, 1990 року. Потім працював у різних закладах торгівлі Івано-Франківської області. У Василіянському Чині перебуває з липня 1999 року, після закінчення Крехівського новіціяту склав 28.08.2001 року перші обіти, а 19.08.2006 — довічну монашу професію. Навчався один рік у Василіянському інституті в Золочеві, потім два роки вивчав філософію у Вищій духовній семінарії у Варшаві (Польща). У 2004 році був призначений до монастиря у Брюховичах, де з осені 2005 року продовжує навчання у ВІФБС.

Диякон **Інокентій Олександр Меша** народився 27.11.1981 року у м. Новий Розділ Львівської області. Після закінчення 9 класів Новороздільської СШ № 3 навчався у 1997-1999 роках в Історико-філософському ліцеї ім. св. Йосафата Бучацького монастиря. У червні 1999 року вступив до Крехівського новіціяту, перші обіти склав 28.08.2001 року, а 21.08.2005 року — професію довічних обітів. Крім навчання у ВІФБС, один рік провів у монастирі св. Юрія у м. Червонограді.

Диякон **Ілля Іван Сірук** народився 3.03.1978 року в с. Білявинці Бучацького р-ну Тернопільської області. Закінчивши початкову школу в рідному селі, навчався в Осівецькій середній школі, де в 1993 році закінчив 9 класів. Потім навчався у ПТУ № 26 м. Бучача, де здобув середню освіту та професію пасічника-садівника. У Василіянському Чині перебуває з липня 1995 року, після закінчення Крехівського новіціяту склав перші обіти 28.08.1997 року, а 14.10.2003 року — професію довічних обітів. Виконував служіння у монастирях у Перемишлі та Золочеві, а з 1999 по 2002 рік перебував у м. Вільнюсі (Литва) та навчався у Вільнюській семінарії св. Йосафата. Після повернення в Україну перебував у Бучацькому монастирі, а з осені 2004 року навчається у ВІФБС у Брюховичах.

Диякон **Захарія Іван Слободян** народився 21.07.1970 року в смт. Золотий Потік Бучацького р-ну Тернопільської області. Закінчивши у 1987 році Золопотіцьку середню школу, вступив у Калуське ПТУ № 6, яке закінчив, здобувши спеціальність слюсаря, у 1988 році. Після дворічної служби в армії працював на підприємстві у рідному місті. Вступив до Василіянського Чину в листопаді 1998 року, після новіціяту в Крехові склав перші обіти 28.08.2000 року, а професію довічних обітів — 28.08.2005 року. З осені 2000 року перебував у монастирі в Херсоні, а в 2001-2002 роках — у монастирі св. Онуфрія у Львові. З осені 2002 року навчається у ВІФБС у Брюховичах.

Диякон **Микола Мар'ян Ярема** народився 1.09.1978 року у смт. Стара Сіль Старосамбірського р-ну Львівської області. Закінчив у 1995 році Старосолянську середню школу, до Василіянського Чину вступив у вересні 1998 року. Після новіціяту у Крехівському монастирі св. Миколая склав 28.08.2000 року перші чернечі обіти і був призначений до Львівського монастиря св. Онуфрія, де був відповідальним за допомогу потребуючим. З осені 2001 року навчався у Василіянському інституті в Золочеві, а у 2002-2004 роках вивчав філософію у Вищій духовній семінарії у Варшаві (Польща). У 2004-2005 роках виконував обов'язки помічника префекта Бучацького колегіуму ім. св. Йосафата, а 21.08.2005 році склав професію довічних обітів. З осені 2005 року вивчає богослов'я у ВІФБС у Брюховичах.

«Диякон» — слово грецького походження, а означає воно «служитель», той, хто пильнує, служить. Дияконат — це перший ступінь святої Тайни священства, яку Ісус Христос установив, щоб Його дійсна таїнственна присутність у Церкві продовжувалась у віках, а Пасхальне таїнство Його любові ставало доступним все новим і новим поколінням.

До завдань дияконів, крім участі в літургійних відправах, звичайно належать проповідування, катехизація, участь у харитативній та інших видах діяльності, яку вони ведуть з благословення та в порозумінні з парохом чи настоятелем. Дияконат може бути постійним, але в більшості випадків є першим ступенем до пресвітерату, тобто священичих свячень.

Бажаємо усім нововисвяченим дияконам щедрого Божого благословення у подальшому житті, радості, миру, погоди духа та рясних плодів служіння у Божому винограднику на многії літа!

ПОВНИЙ ВІДПУСТ З НАГОДИ 150-РІЧЧЯ ОБ'ЯВЛЕНЬ ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ У ЛЮРДІ (ФРАНЦІЯ)

8 грудня 2007 року, у французькому відпустовому місті Люрді розпочалися відзначення 150-ї річниці об'явлень Пречистої Діви Марії, які триватимуть до 8 грудня 2008 року. Від 11 лютого до 16 липня 1858 року Пренепорочна Діва Марія вісімнадцять разів об'являлась дівчинці Бернадеті Субіру, називаючи Себе «Непорочним Зачаттям». Ці об'явлення відбувались чотири роки після проголошення догми про Непорочне Зачаття Пречистої Діви Марії. Тепер чудотворний Люрд — це місце багатомільйонних щорічних прощ з усього світу. Серед прочан також і чимало українців, адже у Люрді 25 років тому споруджено українську церкву.

З нагоди 150-річчя появ Божої Матері у Люрді Папа Венедикт XVI дав можливість усім

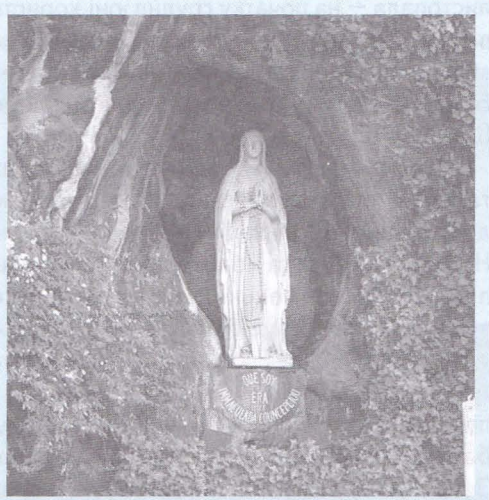

■ *Статуя Діви Марії в гротто (печері об'явлення) Масабель у Люрді*

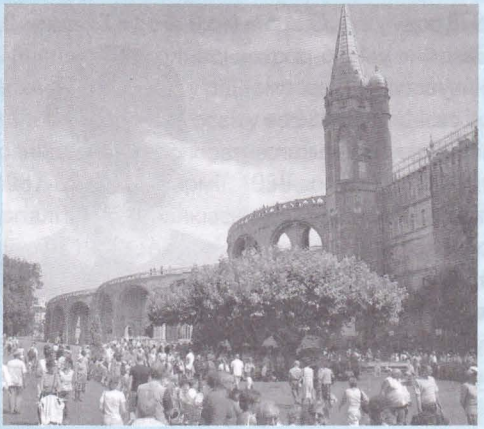

■ *Катедральний собор в Люрді (Франція) на місці печери де об'явилася Богородиця*

віруючим отримати повний відпуст у сам день першої появи Матері Божої, тобто 11 лютого, або під час молитовної дев'ятниці, яка випереджуватиме цю річницю, тобто від 2 до 11 лютого 2008 року. А у самому Люрді відпуст можна отримати протягом всього ювілейного року. Повний відпуст отримується під звичайними умовами, до яких входить сповідь, Святе Причастя і молитви в наміренні Святішого Отця. Відпуст, що буде уділятись з нагоди 150-ліття появ Пречистої Діви Марії в Люрді, включає також побожну молитву перед Її образом чи статуєю. Передбачається, що протягом ювілейного року Люрд відвідає понад 8 мільйонів паломників, переважна більшість яких — це хворі.

«ХЕРУВИМИ» СПІВАЛИ У НІМЕЧЧИНІ

Ігор СКЛЕНАР

Дитячий хор «Херувими», який співає при василіянській церкві св. Онуфрія у Львові, неодноразово був учасником різноманітних духовних та музичних заходів не лише в Україні, але й за кордоном. Наприкінці листопада — на початку грудня юні хористи під керівництвом диригента Олега Жука виступили із циклом концертів у тій частині Баварії, яка іменована «Франконською Швейцарією».

Українська духовна пісня з уст молодих талантів прозвучала завдяки сприянню доброчинної організації «HeVe» із містечка Нойнкірхен. Діти та молодь протягом тижня проживали у німецьких сім'ях і за чітко визначеною програмою виступали переважно у католицьких церквах згаданої місцевості та тричі показували вертеп — у двох школах та у парафіяльному будинку Нойнкірхена. Серед багатьох заходів слід виділити кілька. Зокрема, 30 листопада у Бруці в храмі вони мелодійно і піднесено виконали ряд духовних творів українських авторів, а 1 грудня півгодинним виконанням українських колядок у центрі великого німецького міста Нюрнберг значно привернули увагу відвідувачів найпопулярнішого у світі різдвяного ярмарку. Участь у вечірній святій месі в містечку Гетцлес

■ *під час виступу 2 грудня у нюрнберзькому католицькому храмі Пресвятої Богородиці*

в перший день зими додало ще більшого піднесення хорові. А наступної днини, під час недільної меси, спів «Херувимів» піднісся під склепіння величного нюрнберзького храму, посвяченого Пресвятій Богородиці. Потім юні хористи співали духовні пісні, супроводжувані коротким перекладом їхнього змісту.

5 грудня відбувся останній виступ у католицькому храмі містечка Айбах, а вранці «Херувими» вирушили автобусом додому. Очевидно, їхній спів залишив у серцях німецьких слухачів різного віку чудові враження про українську духовну культуру. Слід віддати належне і керівникові хору, який викладався з останніх сил, щоб «Херувими» виступили якнайкраще. Хоча в період Адвенту, який триває в Німеччині до 24 грудня, є дуже багато концертів, місцеві видання помітили виступи юних співачок і співаків зі Львова, що стало свідченням інтересу раціонального і прагматичного суспільства до нашого духовного музичного надбання.

«Херувими» співають колядки на нюрнберзькому різдвяному ярмарку. Фото автора

ТИХА ГАВАНЬ ДУШІ

Наталія ЛЕХ

«Ісусе, який є життям душ, вчини, щоб моя душа в Тобі, для Тебе і через Тебе жила»
Преподобна Йосафата

Маленький човник буря хитала туди-сюди. Усе йому видавалося таким ворожим та непривітним. Усе бажало його загибелі. А він же так мало хотів, виходячи у відкрити море: просто побачити світ! Він навіть не підозрював, що на нього чекатиме стільки небезпек. Величезні хвилі, блискавиця та грім, — і він беззахисний посеред морю. Відчай, розпач, жаль, песимізм охопили його. Сил на протистояння цій стихії майже не залишилося. Єдине, про що човник мріяв — тиха гавань.

Така життєва буря захоплює нас зненацька. І ми, як той човник, перестаємо бачити сенс життя, знеохочуємося до життя, і світ стає ворожим для нас.

А такою тихою гаванню для багатьох дівчат став монастир Сестер Служебниць Непорочної

Величезні хвилі, блискавиця та грім, — і він беззахисний посеред моря

Діви Марії у м. Надвірна, в якому сестри проводили реколекції. Кожну з нас принесла туди своя буря, свої біди та переживання, свої запитання, які потребували відповідей. Але вже з першого кроку у монастир, з першого привітного, сповненого любов'ю, погляду сестер, ти запитуєш себе: «А чи справді цей світ такий ворожий?». Спільна молитва — і ти бачиш, що біля тебе перебувають люди, у яких також є проблеми, можливо і набагато більші від твоїх. Ти бачиш такий самий кораблик, у такому ж бурхливому морю. І мимоволі тобі стає легше, бо ти вже не сам. Ти починаєш думати вже не лише про себе, але і про нього; вже не лише про те, як допомогти собі, а як вибратися вам обом. Яке це неймовірне відчуття — спільноти! Ти ще нічого не сказав, а чиясь рука — простягнута тобі на допомогу.

Та найважливіше те, що починаєш бачити маяк, який приведе тебе у гавань. Цим маяком, якого ми не бачимо через проблеми, самовпевненість та суєту, є Бог. Через спільні молитви, науку отців та сестер, розважання, перегляд фільмів усвідомлюєш важливі істини: ти — дитина Божа, яку Він безмежно любить; ти — інструмент у руках Божих, через якого Він діє у світі; ти створена для радості і повинна жити, бо твоє ім'я записано на долоні Божій (тобто Він завжди пам'ятає про тебе). І що може бути приємнішим та цінніщим від зізнання самого Бога у любові до мене!?

■ *«Я, ГОСПОДЬ..., держатиму тебе за руку, Я берегтиму тебе»*

Так, життя не таке, яким його показують голубі екрани телевізора. Не все так легко і задарма нам дається. Так, життя — жертва, це самопосвята для іншого, ближнього, для Бога. Але хіба це може зіпсувати? Багато чого виявляється непотрібним, багато чого дасться згодом. І, взагалі, хіба у Бога є щось неможливе? Якщо я поставлю Його на чільне місце у своєму житті, тобто Він стане моментом відліку усього, що відбувається, то все необхідне мені дасться. Після цих реколекцій я знаю, де шукати відповіді на свої запитання: не у грішному світі, де панує нездоровий егоїзм, а у Творця, який знає моє ім'я, тобто знає мене краще, ніж я сама.

А хіба може бути щось краще за жертву? Під час реколекцій звучало запитання: «Чому приємно отримувати подарунки?». Відповідь проста: «Вони — безкоштовні». Це означає, що ми не тільки не платимо за них, а й те, що любов, з якою їх дарують, не підлягає оціненню. Життя — це найбільший дар, який отримала людина, і найбільший, який вона може віддати за когось чи розділити з кимось. Це, ніби, день нашого народження: хіба його хочеться святкувати самому? Хіба не образливо, коли ніхто до нас не прийде?

А хіба те, що Він привів нас до Сестер, Він познайомив з прекрасними людьми, Він дав спокій і мир, якого так прагнули не є доказом того, що Він знає нас краще від нас самих? Кожній із нас Він відповів на запитання, які задавала. Кожна знайшла те, чого шукала. Кожна забрала із собою часточку вогника любові, яким обігріє клаптик того світу, де перебуватиме. Кожна готова нести ту любов, яку показали Сестри і якої так бракує нашому ближньому.

«Я, Господь, покликав тебе для перемоги, держатиму тебе за руку, Я берегтиму тебе» (Іс. 43, 5). Хіба після цього можна чогось боятися, коли сам Бог тримає тебе за руку? Тоді можна тільки бути покликаним до перемоги — бути щасливим.

Від імені всіх дівчат хочу щиро подякувати Сестрам Служебницям та отцям, які проводили ці реколекції (22-25. 11. 2007 року). Хай Господь додає вам сил у всіх Ваших ділах.

ВДИВЛЯЮЧИСЬ В ОБРАЗ ЙОСИФА-ОБРУЧНИКА

Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ

Чудесна картина Різдва Христового ставить перед наші очі персонажі, які повніше і яскравіше відкривають нам смисл Воплочення Божого Сина і Його народження як маленької немічної дитини в морозну ніч десь на околиці Вифлеєму. Тут, без сумніву, Богородиця, Матір Ісуса, пастухи з недалекого поля, царі-волхви з далеких сторін. Та поряд стоїть ще одна особа, яка в цій історії, та й в історії життя самого Сина Божого відіграла одну з ключових ролей – святий Йосиф, обручник Пресвятої Богородиці. Про нього знаємо багато, бо багато про нього мовиться. У цій короткій екскурсії постараємося звернути увагу тільки на деякі риси його характеру, щоб збагнути, яке велике значення має оточення, в якому живе людина і як багато означав Йосиф для Ісуса.

Святе Євангеліє не згадує жодного слова сказаного Йосифом. Однак, це не означає, що він не був рішучим, чи не мав своєї думки. Коли у сні йому з'явився Ангел і повідомив про небезпеку, яка чигає на Марію і Дитинку Христа, він, не гаючись, подався у діаспору, в Єгипет, тільки, щоб вирятувати свою родину (пор. Мт 2,13-15). Отож, рішучості Йосифу не бракувало. Чому ж приписати таку подиву гідну мовчазливість цього чоловіка?

Те ж Євангеліє від Матея оповідає, що Йосиф зустрівся із солідною проблемою ще перед своїм весіллям: Марія, його молода дружина, вже була вагітною. Стародавній звичай передбачав для таких випадків дуже суворого покарання – смерті для зрадниці. Ніхто не смів прикривати переступницю. Праведний юдей у совісті був зобов'язаний виявити проступок своєї дружини і віддати її на суд громади. Так вимірювалася праведність згідно із старозавітнім законом. Євангеліє, називаючи Йосифа праведним (Мт 1,19), змальовує зовсім іншу картину: Йосиф не бажає ославити Марію, але не хоче їй потурати, тому вирішує її відпустити. Хоча такий крок не дуже полегшив би долю Марії, то, однак, вберіг би її життя й життя її дитини. Таким чином, праведність Йосифа не вимірювалася

■ *святий ЙОСИФ, Пресвята БОГОРОДИЦЯ, Матір ІСУСА, пастухи з недалекого поля, царі-волхви з далеких сторін*

ступенем виконання ним мойсеєвого закону. Не буква закону, а його дух був ув основі його побожності, не сліпе виконання приписів, а повага до дару життя, до особистості кожної людини. Йосиф не виправдовував неправедні вчинки, але бажав залишити людину на самоті зі своєю совістю, щоб, перевіривши її, людина змогли збагнути свою помилку і навернутися. Адже саме навернення грішника очікує Бог найбільше і це прослідковується у цілому Священному Писанні.

Марія була невинна у своїй вагітності. Дух Божий був ініціатором зародження нового життя в її лоні. Тому то цей Дух Божий послав ангела Йосифу, щоб донести йому правдиву інформацію щодо всього, що сталося і станеться в його житті. Йосиф повірив Ангелу, хоча це було тільки вві сні, прийняв Марію, хоча як це виглядало йому дивно й нереально, прийняв цю дитинку, яка народилася в таких непристосованих умовах. Раз взявши на себе відповідальність за цю родину, до смерті був вірним своїм обов'язкам. І коли над сім'єю нависла небезпека заглади, і коли треба було повертатися додому... Цікаві слова говорить Пресвята Богородиця Ісусові, коли після трьох днів пошуків знаходить Його, малого,

■ *дорогою до Єгипту*

■ *свята РОДИНА*

в Єрусалимському храмі: Ось батько твій і я, боліючи тебе шукали" (Лк 2,48). Ісус стає для Йосифа рідною дитиною, про яку Богородиця, а й сам Спаситель можуть сміливо говорити — він наш батько. Сміливість і простота, рішучість і терпеливість дивним способом переплелись у характері цього чоловіка. Не говоривши без потреби, промовляв багато, не бажаючи навчати, став учителем побожності й праведності.

Дивлячись на Ісуса, слухаючи його проповіді, можемо збагнути і трохи зрозуміти духовний світ Йосифа, адже діти переважно переймають риси характеру своїх батьків. Так і Йосиф виявляв безмежну любов і довір'я до Бога у найдрібніших речах, був уважним до найменших дрібниць і старався робити всім оточуючим добро. Скільки сумнівів мусив подолати у собі, скільки непевності — зайве говорити.

Коли святкуємо Різдво Христове, вглядаймося в обличчя Йосифа, обручника Пречистої Діви Марії. Саме він був тим, який створював атмосферу, що оточувала цю Божу родину. І саме завдяки його довір'ю до Бога і безмежній терпеливості Божий план спасіння людей впевнено і послідовно втілювався, а ми сьогодні можемо з радістю пожинати його плоди.

БЕЗНАДІЯ НА БОЖЕ МИЛОСЕРДЯ

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ

З самісінького ранку Трохим був збентежений жахливим сном довгої зимової ночі. Його душу, як ніколи, опанував якийсь неспокій. Сівши біля вікна і вдивляючись у візерунки на замерзлому склі, він викурював вже другу цигарку, і саме тим хотів себе заспокоїти.

— Сьогодні буде Святий Вечір, цілий день люди постять, а ти ще цигарки палиш? Хоч би сьогодні не курив, — дорікала йому дружина Олена, підкидаючи дрова у грубку. І після короткої мовчанки продовжила: — В хаті і надворі стільки роботи, а ти сидиш, нічого тобі не потрібно. Хоч би худібку погодував...

Трохим вийшов на обійстя, взявши оберемок сіна, і попрямував у хлів. Вкинувши сіно за драбину, він дивився, як корова з телятком досягали своїми губами це сіно і, румигаючи його, немов дякували своєму господареві за добрий корм. Постоявши деякий час, він сказав про себе:

— І худобина має радість, бо не має жодної вини. А я, як той Каїн, не маю, вже відколи, спокою, —і знову вийняв цигарку, виходячи з хліва; закурив її, і з журбою у серці ходив по дворі.

День збігав швидко. Трохим з Оленою готувалися, хоч і по-різному, до Святої Вечері. На дворі вітер завіював стежини. Хоча за вікном панувала холоднеча, у хаті було тепленько і затишно. Олена спокійним голосом почала розмову:

— Колись наша церква була відчинена і завжди, вже зранку, люди йшли на богослуження: сповідались, святили просфорки, раділи з приходу Божого Сина на цей світ. А ти, Трохиме, навіть не помолився зранку, ходиш сердитий, а до сповіді приступав ще перед нашим весіллям... Ох, треба тобі висповідатися, тобі б полегшало. У місті, кажуть, є наш священик, який таємно сповідає на своїй квартирі. Тільки тобі треба довідатися у людей, де він проживає. І я би з тобою приступила до сповіді, бо також давно не сповідалась.

Трохим тут же відповів сердито:

— Ой, не говори мені про сповідь. Краще подумай, що поставиш на Вечерю. Крім дванадцяти страв на столі щоб стояла горілка, прийде наш кум, я його давно запросив...

— А я просила дітей, та син з невісткою відмовились, хворіють їх діти, а донька лишень поздоровила листом, також не приїде через роботу, дуже далеко живе. Хоч би колядники прийшли, бо хто нас порадує, стільки й радості маємо, — хотіла Олена заспокоїти свого чоловіка розмовою.

І дійсно, не минуло багато часу, як прийшов кум. Він був напідпитку, поздоровив з різдвяними святами, і почав тут же розповідати різні новини, які чув у селі.

— Як добре! Сідайте, куме, за стіл, разом повечеряємо, а то цілий день ніхто не заходив до нас, тож спробуємо куті й усіх страв, які приготувала Олена. Хто ж нас розвеселить, як ми самі цього не зробимо, — запрошував Трохим до вечері свого кума.

Та тут під вікном вже колядували діти «Нова радість стала...», а опісля увійшли до хати, і на весь голос віншували:

Щиро вас поздоровляєм
У Різдвяні свята!
Нехай смуток весь зникає
В теплій вашій хаті!
Якщо гріх у вашім серці —
Треба сповідатись.
Бо Христос на світ родився
Щоби нам прощати.
Тож від серця вам бажаєм
Сто років прожити!
Потім жити в Божім Раю
Та й Бога хвалити!

Господарі дякували дітям, а вони, виходячи з хати, знову колядували. Олена тут же звернулась до чоловіка:

— Навіть діти нагадують нам про сповідь, а ми живемо так, наче б не було Бога.

— Багато не говори, а сідай з нами, вип'ємо з кумом, а завтра відпочинемо, до церкви не йдемо, бо зачинена, стільки й нашого, — розливаючи спиртне захоплено говорив Трохим.

— Біля церкви вже з вечора колядують діти і старші. Я тільки-но там був, — відповідав кум.

Та тут обізвалась Олена:

— Бійтеся Бога, та ж сьогодні Святий Вечір. Тож навіть померлі приходять на Святу Вечерю, а ви п'єте горілку. Навіть не перехрестилися і не помолились. Хто ж таке бачив?

— Правду кажеш, Олено, — всі перехрестилися, і чоловіки відмовили абияк «Отче наш».

Трохим, наливши повні чарки, жартуючи говорив:

— Як прийдуть померлі, ми їх почастуємо, щоб і вони не сумували.

Олена старалась відвернути їх від горілки, але вони не звертали на неї уваги, випили по чарці, а потім додали ще декілька разів.

— О, тепер вже можна йти додому. Дякую за вечерю. Дай, Боже, всім здоров'я!..

Трохим з кумом вийшли з хати, постояли хвилинку на дворі і розійшлися. Кум пішов додому, а Трохим повернувся до хати. Він сів на стілець біля столу і звернувся до Олени:

— Присядь біля мене, маю тобі щось сказати.

— Кажи, я слухаю, — відповідала Олена.

— Ти говорила, що на Святий Вечір ходять мертві душі. Я в це не вірив, але тепер боюся.

— Чого боятися? Так, це приходять наші близькі родичі, щоб нас відвідати.

— А якщо це не родичі? Признаюся тобі, що минуло вже сорок років з того часу, як я вбив у нічому невинного чоловіка, який повертався з війни. А було це так. Я з ним зустрівся у лісі. Він йшов у солдатській формі навпростець від станції у своє село Мар'янівку, а в руках ніс дві валізи. Заблукавши у лісі, запитав мене, як йому дістатись до його села. Наступав вечір і він якнайскоріше хотів дійти до дому. Я йому допомагав нести валізу, а він мені розповідав про страхіття війни, показував свою рану на плечі. А потім розповів як у Німеччині під час боїв солдати у крамницях набирали собі різного товару. І він також набрав всілякого товару: матерію, сукно, жіночу і дитячу одежу. Навіть показував все це мені. Я тут же загорівся заздрістю, хотів увесь товар забрати собі. І, коли він присів знову, щоб відпочити, я вдарив його поліном по голові, а валізи узяв з собою. Цей випадок приписали повстанцям. І досі така версія існує у селі. А я собі місця з того часу не знаходжу, як Каїн ходжу білим світом, бо нікому не можу про це розповісти.

— Я відчувала, що з тобою щось недобре коїться, але щоб аж так, — цього не сподівалась. Тобі обов'язково треба йти до сповіді і перепросити Господа Бога, — говорила тривожно Олена, додаючи, — Полегшає на душі.

— А як це все виявиться, що тоді? — запитував Трохим, — А що, як його душа прийде сьогодні сюди?

— Якби, навіть, він з'явився, перепроси його, впади перед ним, благай Бога про всепрощення, — говорила вже з переляку Олена.

Трохим мовчав, мовчала і Олена, і раптом він закричав:

— Ось, чуєш, хтось стукає у вікно, хтось ходить по дворі!

— Нікого немає, тобі щось привиджується. Перехрестись. Я ж тобі говорила не пити горілки, а ти... Вставай на коліна, помолимось.

— Ні, я вийду надвір, подивлюся, хто там ходить.

Трохим вдягнувся, вийшов на двір, обійшов навколо хати, і пішов на вулицею, подумавши:

— А що, якщо я відвідаю те місце, де сорок років тому я вчинив тяжкий злочин? Може, дійсно, зустріну там його і впаду перед ним, проситиму пробачення, бо далі не можу так. Сьогодні є добра нагода.

В селі було тихо, повівав різкий морозний вітер, десь далеко гавкали собаки.

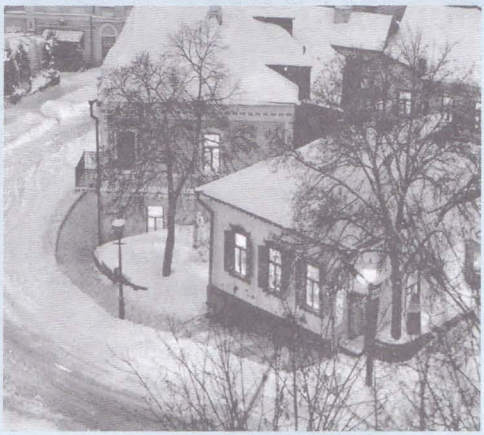

■ *В селі було тихо, повівав різкий морозний вітер...*

Трохим подався до лісу. Не відчуваючи холоду, він йшов заметеними снігом стежками і, коли увійшов у ліс, здавалося йому, що потрапив у інший світ. Тут потріскували дерева, шуміла від вітру хвоя сосен, а під ногами скрипів сніг. Жах огортав його і, йдучи щораз дальше сніговими заметами, він втомлювався, важко дихав, пітніючи, настирливо йшов у глибину лісу.

— Ось тут я його зустрів, а цією дорогою ми йшли разом, — говорив уголос Трохим.

Ще трохи пройшовши, він вийшов на перехрестя доріг. Була темна ніч, лишень білий сніг відбивав місячне світло. У цей час йому пригадалася повністю давня подія.

— А тут ззаду я йому завдав важкого удару, і після того він впав на землю, благаючи:

— Заради святого Бога, пощади мене, пожалій моїх дітей, не роби їх сиротами. Мене чекає моя дружина. Не вбивай мене... За що?..

Голос його стихав і чоловік ще промовив пошепки: «Боже, милостивий будь мені...»

Тоді я вдруге вдарив його по голові.

Трохим стояв і гірко плакав, ридаючи у розпачі:

— Боже, чи буде мені прощення, чому усі святкують Різдво Христове, а я, окаянний, ходжу по цьому лісі, як дикий звір? Нещасний я. Прийди, появися мені, друже нещасний... Прости мені!

Навкруги панувала нічна тиша, а холодний мороз пронизував його наскрізь. Відповіді не було. Недавно, йдучи сюди, він немов горів вогнем, а тепер замерзав на холоді. І ноги йому підкосились, він сів на невеликий пень зрізаної сосни. Злипалися повіки, і він від втоми та морозу засинав вічним сном.

Наступного дня всі святкували Різдво Христове. Перехожі побачили у лісі замерзлого чоловіка, який сидів на пеньку, спершися на ріща, що лежало поруч. Люди впізнали тіло Трохима і сповістили Олені. Один чоловік, навіть, згадав про збіг обставин. Адже, сорок років тому, на цьому місці лежав вбитий солдат, який повертався з війни до дому, а тепер знову такий випадок, про який дехто здогадувався, що трапилося, бо нічого безслідно не минає.

Лише Олена, плачучи з жалю, голосила, коли вже привезли тіло Трохима додому:

— Я ж тобі говорила, щоб ти йшов до сповіді, але цього не сталося. Запізнилися ми з тобою, як шкода...Боже, змилуйся над нами грішними! Ісусе новонароджений, не відкинь свого милосердя!

А через декілька хат хлопчики ходили з вертепом, колядуючи, веселили родини та вітали усіх з Різдвом Христовим...

P. S. В цьому оповіданні згадується народне повір'я, що у різдвяну ніч на Святу Вечерю приходять душі померлих даної родини. В дійсності душі, які відійшли у вічність, мають своє призначення (небо, пекло, чистилище) і не можуть бути присутніми із своєю родиною, навіть на великі свята. Звичайно, під час Святої Вечері, ми повинні не тільки пам'ятати за них, але і молитися за них. Дехто жертвує цілоденний піст Навечір'я Різдва Христового за душі в чистилищі, що є великою допомогою для них, а особливо, коли жертвуємо Службу Божу і святе Причастя.

РІЗДВЯНІ ВІНШУВАННЯ

Люба ДІВЧУР

-1-

Вже Дитятко Боже
На світ народилось,
У бідній яскині
В пелени повилось.
Радійте, всі діти,
Втішайтеся люди,
Бо Спаситель світу
Тепер з нами буде.
Прийдім серцем чистим
Усі до яскині,
Поклін всі віддаймо
Ісусику нині.
Хай в ваших родинах
Маленьке Дитятко
Візьме під опіку
І маму, і татка.
Хай діточок ваших
Пречиста леліє,
А в серці не згасне
Спасіння надія.
Радійте, всі вірні,
Світ возвеселився,
В місті Вифлеємі
Христос народився!!!

-2-

Вселенная, веселися,
Ісус в яслах народився.
Тож поклін Йому віддаймо,
Колядою прославляймо.
Вам нехай Дитятко Боже
В цьому році допоможе,
Всіх візьме вас під опіку,
Та дарує многа віку.
Божий світ возвеселився
Христос
В яслах народився!!!

-3-

Добрий вечір, господарю,
Й вся ваша родина,
Народилась в Вифлеємі
Маленька дитина.
Рученята простягає,
Ісусик до неба,
Щедро ласки засилає
У кожній потребі.
А Пречиста Діва Мати
Синочка леліє,
В небі ангели співають:
Радуйся, Маріє!
Христос народився!

-4-

Христос родився в яслах
на сіні,
Радіє небо і земля,
Тож ми до нього спішімо
Нині
Вітати світу короля.
Колядка лине з душі
до неба,
Усіх вітає із Різдвом,
Хай вам Дитятко зішле,
що треба,
Із грішних визволить оков.
Вже дзвони дзвонять, Спаса
вітають,
і херувимський ллється спів.
Ангели з неба Дитя Благають
Щоб ласка Божа йшла до вас
в дім.
Христос народився!

-5-

Віншуєм, вам, добрі люди,
Хай мир в хаті завжди
буде,
Ласка Божа хай сіяє,
Дитя Боже прославляє.
Христос ся рождає

-6-

Слава Богу, мир вам, люди,
Двері відчиняйте,
Вифлеємськеє Дитятко
В родину приймайте.
Хай потішить вас сьогодні
Світло Рожденного,
Хай Ісусик вас огорне —
Старого й малого.
Щоби в кожного у хаті
Не згасла надія,
На добро завжди багаті
Ісус та Марія.
Хай Дитятко допоможе
У скрутну хвилину,
І колядка наша щира
До Бога полине.
Христос народився!

-7-

Бог ся рождає,
Кожен має знати,
Сина привела
На світ Божа Мати.

Пречиста Діва
Дитятко леліє,
На світ народилась
Спасіння надія.
Христос ся рождає!

-8-

В стаєнці убогій
Посеред бидляти,
Дитя повиває
Пречистая Мати.
А Йосиф старенький
Їм у допомогу,
Клякнула Пречиста
З дитям на підлогу.
Не в царській палаті
Народивсь Месія,
А в яслах на сіні,
В обіймах Марії.
Прийдім всі до Нього,
Поклін щирий даймо,
І з небесним хором
Разом заспіваймо:
«Бог Предвічний народився,
Прийшов днесь із небес...»

-9-

З колядою йдем до хати,
Щоб Дитятко звеселяти,
Несем вісточку в родину,
Що Христос родився нині.

-10-

В Вифлеємі народилось Святеє
Дитятко,
Рученята простягає мале
янголятко.
Благословить вашу хату і
всю Україну,
Прийміть в серденько сьогодні
Святую Дитину.
Мати Божа Немовлятко
на руках тримає,
Його пестить та голубить,
ніжно обіймає.
Святий Йосиф Ісусику
низенько вклонився,
Ясна зірка всім звіщає:
Христос
Народився!!!

-11-
«Бог Предвічний народився...»,
Лине понад краєм.
«Нова радість...» у церковці
Разом заспіваєм.
«Вселенная, веселися...»,
Щоб почули гори.
Христос в яслах народився!
«Славім Його!» хором.

-12-
Христос народився,
Радіймо всі нині,
Ісуса вітаймо
У бідній яскині.
Щоб в вашій оселі
Лунали колядки,
Й були веселі:
І мама, і татко.
Щоб діточки ваші
На радість вам були,
А наші вітання
За рік не забули.
Христос народився!

-13-
Вселенная, веселися,
Ісус з Діви народився.
Не в розкошах, у стаєнці
Радуйтеся, українці.

Серце чисте йому даймо,
І разом всі величаймо,
Любов братню всі даруймо,
Дружньо всі заколядуймо:
«Вселенная, веселися!
Бог від Діви народився...»
Христос народився!

-14-
Прийшли ми вам сповістити
Дивную новину,
Ісус в яслах народився
В вертепі на сіні.
З неба ангели голосять,
Вість нову усім приносять,
Що Дитятко із небес,
Бог послав усім нам днесь.
Тож Ісуса всі витаймо,
І поклін Йому віддаймо,
«Слава во вишніх Богу...»
Йому заспіваймо:
« Слава Богу — заспіваймо,
Часть Сину Божому...»
Христос Народився!

ЗІ ЗБІРКИ «СВІТАНОК»

І. ЛУБ'ЯНОВ

У яслах Він лежить сповитий,
Маленький Хлопчик, що прийшов
Спасати світ; прийшов на зов,
Хоч знав, що буде він забитий...
В той час далеко від Дитини
Маленьке деревце росло;
Тендітне й крихітне, воно
Чекало ліпшої години...
...А Хлопчик грає і радіє;
І біля нього Мати спить, —
Не знає, що на Хрест Століть
Йому те деревце доспіє.

З редакційної пошти

З Вашою допомогою висловлюю щиру подяку Господу Богу, Матері Божій, св. Йосифу, св. Юді-Тадею і всім святим за вислухані молитви і швидке одужання Оленки. Також складаю щиру подяку всім, хто молився за її одужання.

Надія Сеньо,
м. Львів

Ми, громада с. Н. Вербіж, складаємо отцю Роману Шелепку, ЧСВВ, щиросердечну подяку за його труди та бажаємо йому великої ласки від Бога та Божого благословення на його життєвій ниві для великих та загальних навернень грішників.

Гелемей Г. П.,
с. Н. Вербіж,
Івано-Франківська обл.

На сторінках Вашого журналу складаю щиру подяку милосердному Господеві у Пресвятій Трійці Єдиному, Пречистій Діві Марії, Христовому апостолу Юді-Тадею, блаженному Миколаю Чарнецькому, св. Філомені, св. Антонію Падевському, св. монаху Шарбелю, всім святим, душам у чистилищі, а також всім Небесним Силам за вислухані молитви, одужання, опіку над родиною та особливі ласки.

З повагою Ольга
с.м.т. Товсте, Заліщицький р-н,
Тернопільська обл.

На сторінках Вашого журналу висловлюю щиросердечну подяку Господу Богу, Матері Божій, Блаженному Миколаю Чарнецькому, ап. Юді-Тадею, св. монаху Шарбелю, слузі Божому митрополиту Андрею Шептицькому, св. Антонію, св. муч. Мар'яні за успішну здачу сесії в університеті.

З повагою Мар'яна
м. Свалява, Закарпатська обл.

На сторінках Вашого журналу висловлюємо сердечну подяку Господу нашому Ісусові Христові, Пречистій Діві Марії, небесним заступникам – св. Юді Тадею, св. Миколаю, св. Антонію Падевському, бл. Миколаю Чарнецькому і всім святим за щасливе народження синочка.

Ярослав та Уляна Романюки,
м. Львів

Щиро дякую Господу Богу, Матері Божій, св. Юді-Тадею, св. Шарбелю, св. Йосифу за вислухані молитви і отримані ласки.

На сторінках «Місіонаря» хочу подякувати священикам о. Володимиру та о. Михаїлу, які молилися, відправляли Служби Божі, приходили до лікарні сповідати й причащати. Теж складаю щиру подяку молитовній групі «Полум'я Любові», члени якої молилися за мене, бо я майже місяць сама не молилася. Починала «Отче наш» і впадала у забуття. Тримала вервицю в руках цілу ніч, а молитви не було. Але чудо все-таки сталося. Милосердний Господь поставив мене на ноги і я одужала. Знову ходжу до церкви, навіть змогла приїхати на XIII міжнародну прощу Вервиці.

п. Ольга,
м. Судова Вишня

Ще рік тому я пообіцяв подякувати усім святим за те, що пройшов комісію без грошей. Тож складаю щиру подяку Всевишньому Богу, Матері Божій Неустанної Помочі та Зарваницькій, святому апостолу Юді-Тадею, який мені дуже допоміг, святому Антонію з Падуї, святому праведному Бенедикту, блаженному Миколаю Чарнецькому, святому великомученику і цілителю Пантелеймону. Висловлюю щиру вдячність милосердному Творцеві і всім святим, які вислухали молитви та благання мене, грішного.

Леськів М.,
с. Вербиця,
Жидачівський р-н

Прошу на сторінках Вашого часопису розмістити подяку Пречистій Діві Марії, св. Юді Тадею за отримані ласки і постійну допомогу у життєвих проблемах.

Сім'я Зварич

«ТІЛО ДОЧАСНЕ, А ДУША — ВІЧНА»

о. Ростислав ГЛАДЯК,
парох с. Суховоля та парафіяни

Життєвий шлях сестри Стефанії є прикладом Божої сили та щирості рокликання, яке провадить людину через усе життя до спасіння.

Коли сестра була ще маленькою дитиною, вона багато і ревно молилася разом зі своїми батьками. Одного разу їй наснився дивовижний сон: дівчинка бачила постать у білому, яка йшла до неї з церкви. Ця особа сказала: «Маєш ім'я Катерина, а матимеш — Стефанія...» Сон забувся, але виявилося, що був він пророчим.

Ще зовсім юною, с. Стефанія була активною учасницею Просвіти, членом організації Січових Стрільців, керувала осередком «Луг», де було 43 члени; співала в хорі, але вечірки й розваги не цікавили майбутню наречену Христову. Дівчина подумки завжди зверталася до Бога і все більше утверджувалася у думці піти у монастир. Остаточно вирішила посвятити себе Богові, коли до села приїхали місіонери на реколекції. Добре знала, що своїм вибором завдасть смутку батькам, але Божий поклик переміг. З кожним днем юнка все дужче прагнула долучитися до сестер у монастирі. Зібралася й поїхала до Львова, у монастир до Сестер-василіянок, що був розташований на вулиці Потоцьких. Фундатором монастиря був митрополит Андрей Шептицький, до якого сестри й скерували Катерину. Дівчині було страшно, та коли блаженніший побачив перелякане дівчисько й спитав: «По що ти, дочко, прийшла? Життя чернече нелегке... Що тебе спонукало?» — страх пропав, і сестра Стефанія сміливо відповіла: «Я зрозуміла, що тіло — дочасне, а душа — вічна». З доброго, лагідного погляду Андрея Шептицького сестра Стефанія зрозуміла, що буде в монастирі. Щаслива, вона поїхала додому, складати необхідні речі та документи від отця Охримовича, просити благословення на обрану дорогу. Брат з батьками підводою відвезли дівчину до Львова. У 1938 році сестру Стефанію узяли до монастиря. Попереду сестру ждали нелегкі випробування монашого життя, але Стефанія була щаслива. У 1939 році відбулися облечини, які благословив сам митрополит Андрей Шептицький. Сестра достойно відповіла на усі запитання й отримала ім'я Емілія. Розпочалося нове життя в монастирі, робота у швейному цеху, сестри доглядали за дітьми-сиротами, якими опікувався Андрей Шептицький та виконували багато інших доручень... Але не довго судилося сестрі побути у спільноті, до якої вона так прагнула. Прийшли москалі-«визволителі» та одразу узялися з монастарі та церкви. «Визволителі» нищили усе на своєму шляху, розганяли монахинь, понищили майно, здобуте важкою працею, а взяти дозволили лише те, що можна було винести у руках. У монастирі на той час було 80 монахинь, а сестра Стефанія була на 15 років

■ *у 1939 році відбулися облечини с. Стефанії*

молодшою від інших сестер. Митрополит Андрей дуже переживав за долю сестер, і тому наказав розпустити усіх молодих додому, щоби не потрапили у руки енкаведистам. Перебуваючи вдома, сестра переховувалася на горищі, у стайні до 1942 року, до приходу німців. В 1942 році Стефанія повернулася до монастиря на вулиці Чернишевського, звідки її було відправлено до Станіславова на новіціят. Знову сестра була щасливою, хоч роботи було чимало. На той час монастирем опікувалася сестра Моніка, яка направду була мамою для своїх підопічних. У 1944 році сестра Стефанія склала обіти і знову повернулася до монастиря до Львова. У 1946 році червона влада знова почала переслідувати монахів. З'явився наказ виробляти паспорти у монашому одязі на один рік. Оскільки сестра Стефанія була наймолодшою — паспорта їй не продовжили. І знову дівчина опинилася поза монастирем, де «визволителі» переслідували монахів. Сестра ховалася вночі вдома, а щодня допомагала у монастирі. Почалися переслідування. Священиків, монахів та монахинь заарештовували й висилали у Сибір. Нищили церкви й монастирі і сестрі не вдалося відновити обітів. У селі Воронцові вона попросила отця Охримовича дозволу щоденно брати участь у Службі Божій, бо відчувала гостру потребу у молитві. Сповідником сестри був отець Рафаїл Керницький у костелі, пізніше єпископ римо-католицької церкви. У 1955 році о. Федорик повернувся з заслання і сестра змогла відновити тимчасові обіти. Попри те, що сестри жили поза монастирем, вони мали настоятелів і дотримувалися усіх монаших правил. У 1960 році були звільнені священики і вже цього року сестра склала вічні обіти. Перед присягою вона зізналася про давній сон, який бачила ще у далекому дитинстві, і отримала нове ім'я — Стефанія. Багато сестер працювали у лічниці Шептицьких, лікарні ім. Пирогова. У 1966 році отець Макарій за допомогою монастиря купив хату для сестер у селі Суховоля. Одну кімнату посвятили на капличку. У цій каплиці Отці Василіяни уділяли Святі Тайни Шлюбу, Хрещення, Сповіді та Євхаристії. З цієї каплички дві сестрички пішли у Вічність... Щомісяця приїжджає у цей будинок настоятелька. Сестра Стефанія рада, що дожила до того часу, коли діти можуть вільно молитися, читати релігійні книжки, сповідатися, вінчатися, прославляти Бога, приймати Євхаристійного Ісуса до свого серця. З великою повагою та любов'ю згадує сестра постать митрополита Андрея, який сказав пророчі слова: «Прийдуть часи, коли ви знімете монашу одежу, розійдетеся у різні боки, але пам'ятайте, ким ви є». Сестра згадує, як одного разу, коли сестри хотіли пошити Митрополитові новий габіт, оскільки старий уже дуже зносився, Андрей Шептицький відповів: «Цей поремонтуйте, а за ті гроші краще нагодувати і одягнути якусь дитину». Смерть Блаженнішого у 1944 році зворушила серця багатьох вірних, бо то була дійсно Свята Людина. Після смерті Шептицького, сестра отримала неоціненну реліквію — паличку, якою користувався Митрополит. Зі слів сестри Маркіяни ми довідуємося з якою пошаною ставиться сестра Стефанія до вервички й благоловенної одежі, отриманої з рук А. Шептицького зі словами: «Прийми, сестро, меч духовний».

■ *сестра радіє, що часи змінилися*

КРОСВОРД «ЙОРДАН»

Підготувала Леся ШТИКАЛО

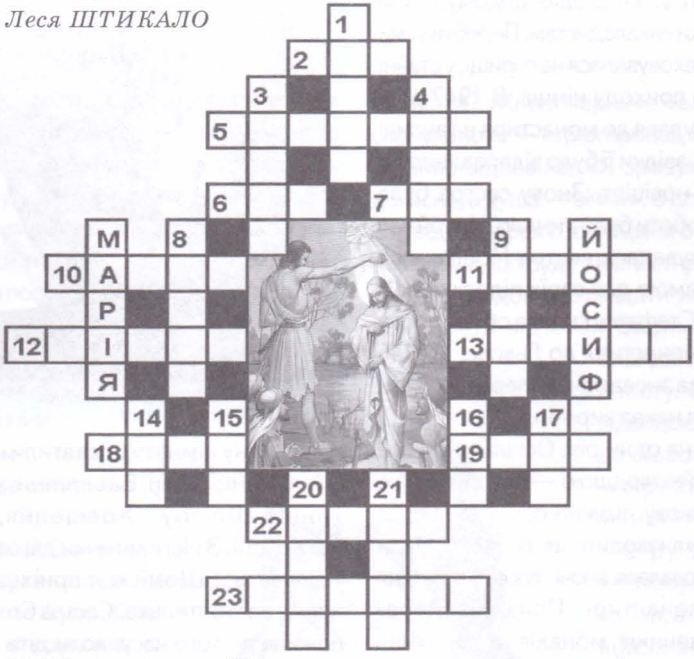

По горизонталі: 2. В Вифлеємі у стаєнці Немовля не спить, рученята простягає, ... благословить. 5. Благослови, Боже, нам на Новий Рік, щоби був щасливий кожний ... . 6. Йордан — ріка, спокійнй води і береги в очереті. Тут ... Святий на Сина сходив, співали Ангели святі. 7. Складова куті. 10. Ісус Христос ... — всього людства. 11. І ... пролунав з неба: «Це Син мій любий, що його я вподобав». 12. Різдвяна ніч за вікном, кругом все спить тихим сном. ... горить, Дитя не спить, ручками світ благословить. 13. З неба сходить Добра ...! Охрестити Марії Сина, будь готовий, віщий Йоане, приготовися, славний Йордане, — йде, йде Господь! 18. Щоб ... ця стала даром освячення, спасінням від гріхів, на зцілення душі і тіла, і на всяку особливу потребу. 19. У Йорданських хвилях привітав ... Христа, світлом променів сріблистих блисла з облаків дуга. 22. Апостол, євангелист, котрий описує про хрищення Ісуса. 23. Радуйтеся усі люди, радуйтесь Йорданські води, бо ... християтися приходить.

По вертикалі: 1. Так з тим Новим Роком Господа просім, а Бог допоможе певно людям всім, і Пречиста Мати Вкраїнського краю дасть нам вік щасливий і ... свою. 3. І ось розкрилось йому небо, і він побачив Духа Божого, який спускався, мов ..., і зійшов на нього. 4. ... хмари розпорошив, зорі зблисли над селом, пастушки і міхоноша колядують під вікном. 8. А іздалеку, зі сходу вже й царі ідуть. Кличе ... з небозводу у незнану путь. 9. А Іван склонився, мов ..., мов за ясним світлом дим, грай пісню, Йордане, радуйся Іване, Предтече Христа. 14. ... ся нам об'явив в трьох святих Особах, як Христос ся хрестив на Йорданських водах. 15. Що ж Тобі, Христе, Царю, Владико, дамо за ... такий великий, що Ти на водах днесь ся явив, Своїм хрещенням нас відродив. 16. Просимо, щоб Новий ... приніс добро на довгий вік, щоб багатством процвітала Україна наша славна! 17. І ми просім нині Йоана, що Йому власть хрестити дана, най упросить Спаса і Бога, щоб отверта була дорога нам, грішним, у ... . 20. Христос показується, Бог появляється відкрито, як у давнину написав ..., і йде до слуги просити хрищення. 21. Най Йорданська вода нам свята поможе, а Тобі навіки ... най буде, Боже!

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД «ПСАЛМИ», за листопад 2007 р.:

По горизонталі: 3.Намет. 6.Ненависть. 9.Земля. 11.Народ. 12. Слава. 15.Ангел. 16.Надія. 19.Тростинка. 20.Щастя.

По вертикалі: 1.Галас. 2.Велич. 4.Берло. 5.Страх. 7.Веління. 8.Чоловік. 10.Краса. 13.Петро. 14.Ласка. 17.Ісаак. 18.Життя.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД за грудень 2007 р.:

По горизонталі: 5.Видавництво. 8.Любов. 9.Мотор. 10.Ганна. 13.Знання. 14.Крадіж. 17.Момент. 18.Діалог. 22.Холод. 24.Страх. 25.Вибір. 26.Відкритість.

По вертикалі: 1.Кивот. 2.Звичай. 3.Дитина. 4.Автор. 6.Людина. 7.Дозвіл. 11.Значення. 12.Професія. 15.Золото. 16.Досвід. 19.Покора. 20.Покута. 21.Марія. 23.Життя.

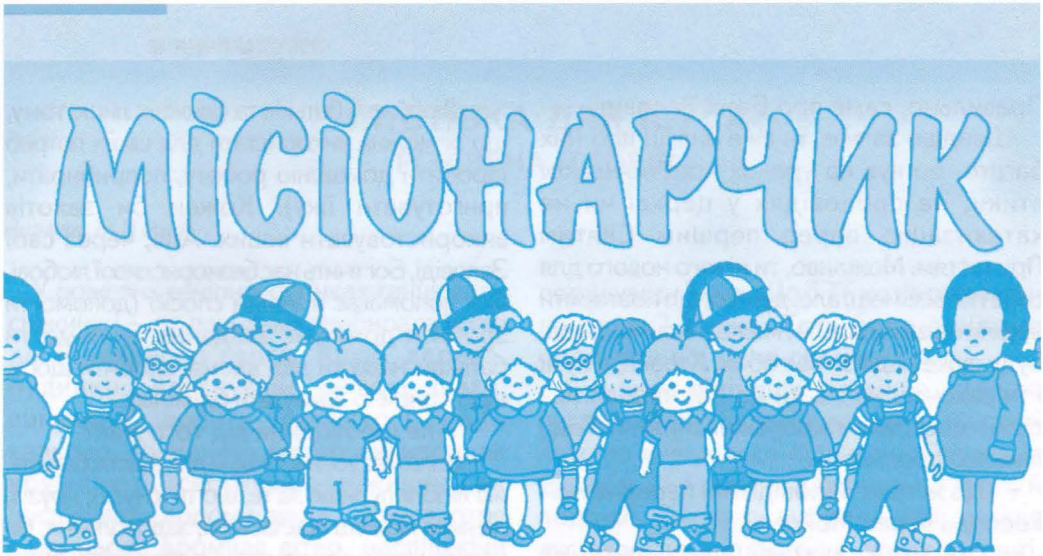

НЕБЕСНА КАНЦЕЛЯРІЯ

Підготувала Наталія ЛЕХ

ДВІ СЛОВІ

Слава Ісусу Христу!
Христос народився!
З Новим 2008 роком!

Ви, мабуть, і не помітили, як промайнуло вісім місяців з часу нашого першого знайомства. Хочеться перегорнути кілька сторіночок назад, оглянути, пригадати. Частенько вони були не такими, якби того хотілося. Часом нам вдавалося краще, ніж ми сподівалися.

Любий друже, хочемо попросити пробачення у тебе за всі прогріхи, яких ми допускали. Просимо пробачення також у наших авторів, які подавали нам свої прекрасні твори, але в силу певних обставин траплялися одруки та допускалися неточності. Сподіваємося на Вашу лояльність, оскільки ми також ростемо і вчимося на своїх помилках, як і Ви, наші любі читачі та дописувачі.

Дякуємо Вам за плідну співпрацю, листи, відповіді на запитання та кросворди. Просимо не забувати нас — допомагати у створені «Місіонарчика».

У новому році бажаємо усім Божої опіки, Марійного покрову та духовного росту.

ЗАПОВІДІ БОЖІ

Мій маленький друже! Ти в мене кмітливий і, напевно, вже здогадався про що я хочу з тобою поговорити?

■ *МОЙСЕЙ і Заповіді Божі*

Правильно, саме про Божі Заповіді.

Швидше за все, ти вже знаєш про них багато, бо чув на уроках християнської етики, на проповідях у церкві чи на катехизацію перед першим Святим Причастям. Можливо, ти нічого нового для себе і не візьмеш, але, думаю, що повторити ніколи не завадить. А, може, і візьмеш, тоді буду дуже рада за нас обох. Хтозна, а ну ж і ти захочеш написати до нас: поділитися своїм досвідом та переживаннями. Тоді, ласкаво просимо!

— Що ж таке Заповіді, які передав нам Господь через Мойсея?

— Правила, закони, яких повинна дотримуватися людина.

— Але для чого? Хіба їй погано живеться без цих правил?

— Так, бо якби їх не було, людина робила б усе, що їй заманеться, незважаючи на наслідки.

— Можеш навести приклад?

— Любила б батьків та ближніх лише тому, що їх можна використати для своїх потреб (зробити домашню роботу, поприбирати, приготувати їжу). Кожен би захотів використовувати інших. Але, через свої Заповіді, Бог вчить нас безкорисливої любові, яка допомагає в інший спосіб (допомогти зробити домашнє завдання, допомогти батькам навести лад вдома, зробити щось, щоб приємно здивувати ближніх).

— Але що людина від того має?

— Вона має усе необхідне для щастя: батьків, які люблять лише за те, що ти існуєш; друзів, на яких можеш покластися; задоволення, бо комусь можеш допомогти; любов Божу, бо ти є Його улюбленою дитиною.

— То що ж таке Заповіді Божі?

— Це дороговказ до щастя — до Бога, який допомагає здобути радість на землі та на небі. Вони допомагають людині бути вдячними дітьми, вправними учнями та вірними друзями.

БОЖІ ЗАПОВІДІ — ДОРОГА СПАСІННЯ

ЗІ ЗБІРКИ «МОЇМ МАЛЕНЬКИМ ДРУЗЯМ»

Наталя НАЗАР

Ти запитаєш: «Як любити Бога?».
А я тобі, дитино, відповім:
«Є лиш одна до Господа дорога,
Лише вона веде в небесний дім.

А ця дорога — Божі Заповіти.
Творець з любов'ю подає їх нам.
Їх знають також і маленькі діти,
Їх треба знати старшим і батькам.

А ти, дитино, певно й ти їх знаєш?
Виконуй їх і ти не заблукаєш.
Нехай Пречиста Мати тебе благословляє
І в цій нелегкій справі до смерті помагає».

А що для тебе означають ці Заповіді?

ЛИСТІВКА ДЛЯ ІСУСА

РІЗДВЯНА ІСТОРІЯ

Зоряна ЖИВКА

У рожевих вечірніх сутінках танцювали сніжинки — то пані Зима прибирала місто до Різдвяного свята. Кущі, дерева, будинки, вдягнувши снігові шати, виглядали досить урочисто і навіть казково. Вуличний ліхтар дивився, як кружляють сестрички-сніжинки, як поспішають додому люди... Вже вкотре повз нього промчав вітер, наспівуючи якусь колядку. Ось іде поштарка, тьотя Катя. Вона тихенько молиться: «Дорогий Спасителю, завтра вже Свят-вечір. Прошу, Ти благослови людей не забути про Тебе за святкуванням, зверни до Себе їхні серця... Адже це Твоє свято, Господи...»

Ліхтар поглядом провів тьотю Катю до під'їзду, більше вулицею ніхто не йшов, і йому стало сумно. Тоді він зазирнув у найближче до нього вікно: у кімнаті було темно, біля вікна стояла дівчинка. Вона дивилася, як іде сніг і про щось думала...

Оксанка думала про Різдво. Вона знала, що це свято — на честь дня народження Ісуса Христа, Божого Сина, Який народився дуже давно, аж два тисячоліття тому у Вифлеємському вертепі. Марія, Його мама, сповивши, поклала Дитятко в ясла... А коли Ісус виріс і став дорослим, Він ходив по землі і розповідав людям про Бога.

— Любий Ісусе, — прошепотіла Оксанка, — я знаю про Тебе дуже мало, проте люблю Тебе. Це несправедливо, що люди вітають на Різдво тільки один одного і ніхто нічого не дарує Тобі. Я теж приготувала подарунки і мамі, і татові, і друзям. Але зовсім не знаю, чим порадувати Тебе. Що б Ти хотів отримати на свято? Може, Тобі буде приємно одержати від мене листівку?

Дівчинка відійшла від вікна, сіла за письмовий стіл і ввімкнула лампу. На столі лежало вже кілька підписаних вітань із Різдвом — і дідусю з бабусею, і тьоті, й подрузі. Оксанка вибрала найгарнішу листівку з тих, що сьогодні купила на пошті, — «З Днем народження!», і старанно підписала її:

«Дорогий Ісусе!
Вітаю Тебе з Днем народження!
Бажаю багато друзів
і здійснення усіх мрій!
Що Тобі подарувати?
З любов'ю Оксанка».

Наступного ранку дівчинка вкинула всі підписані листівки до скриньки на пошті. Їй дуже хотілося, щоб усі вони дійшли до своїх адресатів, особливо та, на Небо.

■ *пані Зима прибирала місто до Різдвяного свята*

■ *Після канікул в Оксанчиному класі з'явилася новенька*

Тьотя Катя вже закінчувала сортувати пошту: ось ці листи і листівки підуть по Києву, ось ці — на Львівщину, он ті — на Одещину, там ті — аж до Росії... «Що ж мені робити з цією листівкою? — думала тьотя Катя, розглядаючи Оксанчине послання. — Господи, в мене є тільки один спосіб надіслати Тобі це вітання — поштою молитви. Ти бачиш оце серце, що шукає Тебе. Благослови Оксанку, Ісусе. Нехай вона пізнає Тебе». Жінка поклала листівку до своєї Біблії і потім часто знову і знову молилася за дівчинку.

Несподівано швидко промайнули свята. Після канікул в Оксанчиному класі з'явилася новенька. І так вже трапилось, що вчителька посадила її поряд Оксанки. Дівчатка скоро й подружилися. Новеньку звали Олеся. Вся її родина знала і любила Господа. Щонеділі Олеся ходила до недільної школи. Одного разу вона запросила піти з нею і подружку.

— А що ми робитимемо в недільній школі? — спитала Оксанка.

— Ми будемо читати про Ісуса, молитися, співати, грати. Тобі сподобається! — завірила товаришка.

Тож наступної неділі дівчатка пішли до недільної школи разом. Оксанці й справді дуже сподобалося. А ще вона отримала в подарунок «Біблію для дітей».

Щовечора читала тепер Оксанка біблійні оповідання: про створення світу, про Авраама, про Мойсея, про Давида, але найбільше їй сподобалися розповіді про Ісуса.

Одного разу, коли вони разом поверталися зі школи додому, Оксанка спитала подругу:

— Олесю, як ти думаєш, який подарунок найбільше порадує Ісуса? Знаєш, Господь так піклується про нас: дощ і сонячну погоду, і друзів, і батьків, які нас люблять — все це Він посилає! Мені б так хотілось і Йому зробити щось приємне.

— Ми вчора з мамою читали, що найбільше Бога радує, коли ми віддаємо Йому своє серце, — відповіла Олеся.

— Серце? Як це?

— Ось зайдемо до мене, то я тобі прочитаю з Біблії.

Вдома Олеся дістала Святе Письмо, розгорнула на закладинці та прочитала:

— Знайшла, це книга Об'явлення, третій розділ, двадцятий вірш. Послухай: «Ось стою під дверима і стукаю. Якщо хто почує

■ *...дівчатка скоро й подружилися*

мій голос і відчинить двері, то ввійду до нього і повечеряю з ним — і той зі мною». Мама каже, що Ісус, ніби подорожній, невидимо ходить по землі, стукає до серця кожної людини, і дорослих, і дітей. А до того, хто молитовно запросить Його, Він приходить і залишається назавжди.

Цілий вечір розмірковувала Оксанка над прочитаним, а перш ніж лягти спати, помолилась:

— Дорогий Ісусе, я не знаю, чи схоже моє серце на будиночок, але якщо це й справді так, то будь ласка, прийди і живи в ньому. Я відчиняю його для Тебе й дарую Тобі. Амінь.

Подруги й далі разом ходили до недільної школи, а влітку поїхали до дитячого християнського табору. Скільки нового відкривала для себе Оксанка, скільки цікавого дізнавалася! Вона дуже зраділа, коли одного разу з нею до церкви пішли й батьки. Їм сподобалося бути на богослужінні, тож тепер вони кожної неділі ходили до церкви разом.

Так минув рік. Знову кружляли у бузкових сутінках сніжинки й пані Зима вкривала місто білою ковдрою. Вуличний ліхтар зазирнув до Оксанчиної кімнати. Дівчинка повторювала слова своєї ролі: завтра у різдвяній виставі вона гратиме янгола. «Господи, допоможи мені, будь ласка, гарно зіграти, не забути слова, не переплутати репліки. Й Олесю благослови, вона зараз теж вчить свою роль, і пастушкам допоможи, вони ніяк не можуть дружно проспівати свою колядку».

Врешті Оксанка відклала аркуш, з якого вчила, й сіла за письмовий стіл. «Господи, я знаю, що Ти чуєш мене завжди, коли молюся, і я можу сказати Тобі все-все. Але я сподіваюсь, Тобі буде приємно отримати від мене письмове вітання до Твого свята, до Різдва?» Вона дістала з полички листівку «З Днем народження!», яку кілька днів тому купила на пошті.

«Дорогий мій Спасителю!
Вітаю Тебе з Днем народження!
Дякую Тобі, що Ти прийшов на землю!
Дякую Тобі, що Ти прийшов до мого серця й до моєї родини. Ти спас і мене, і тата, й маму!
Бажаю Тобі знайти багато нових друзів!
З любов'ю Твоя Оксанка».

Наступного дня, сортуючи пошту, тьотя Катя знову знайшла листівку, адресовану «На Небо», і вона з радістю надіслала її Адресату «поштою» молитви.

У НАШІЙ ПОШТІ

«Привіт «Місіонарчику»! Я, **Уляна Мартин**, мені 10 років. Вчуся у 1 (5) класі Львівської лінгвістичної гімназії. Мій улюблений урок — це польська мова, яку веде Ганна Василівна. Вона нас дуже добре вчить. Також я люблю математику, зарубіжну літературу, малювання та вчителів, які нас їх вчать.

У початкових класах я вчилася у школі «Джерельце». Усі вчителі там були моїми улюбленими. Тепер я сумую за ними. Також я ходжу до музичної школи, вчуся грати на бандурі. А ще я люблю дуже багато читати.

У навчанні мені завжди допомагає Ісус. Ісус, рідні, мама, тато, братик — вони завжди є поруч і підтримують мене. А тепер і «Місіонарчик» став моїм другом.

Також я дуже люблю Україну — це моя рідна земля. Любити Україну —це молитися за неї, пам'ятати про тих, хто віддав за неї життя, знати історію, звичаї свого краю, добре знати мову, не смітити на вулицях, не говорити погані слова». Львів.

Дорога Улянко, бажаю тобі успіхів у навчанні, лише добрих вчителів і сили та натхнення у всі твоїх починаннях. Бачу, що ти направду вмієш любити Україну і своїм прикладом допоможеш зробити все для її процвітання. Молися і з Божою допомогою тобі все вдасться.

«Пише до Вас **Олеся Сподар**. Я живу у містечку Винники. Є у мене три сестрички та брат Роман. Я люблю читати книжки, журнали, розгадувати кросворди. А ще ходжу на шиття та хор. Кожної неділі ходжу до церкви.

Мені подарували журнал «Місіонар», і так я дізналася про «Місіонарчик».

Як я уявляю найкращого друга? Якщо я потраплю у скрутну ситуацію, то мій друг не буде чекати, коли я попрошу допомоги, а сам її запропонує. А ще друг має бути чесним, добрим і безкорисливим. Дружба — це коли довіряємо щось людині, і тебе розуміють. Але найтаємніше можна довірити Ісусу Христу, тому що Він може вислухати, і на душі стає легко».

Так, люба Олесю, Ісус — це справді той Друг, на якого ми завжди можемо покластися, можемо довірити найпотаємніше. Він ніколи на зрадить, бо любить нас безкорисливою любов'ю. Не забувай молитися до нього, дякувати за Його дружбу, а також за тих земних друзів, яких Він тобі дав.

«Слава Ісусу Христу, дорогий «Місіонарчику»! Пише до тебе **Оксана Козачок**. Мені 12 років. Я навчаюсь у 7-му класі. Мій улюблений урок — християнська етика, але, на жаль, цього року нам його відмінили.

Я вперше побачила тебе у звичайному «Місіонарі» і вирішила написати. Я дуже вдячна редакції, що друкує такі гарні твори для дітей, вірші та кросворди.

На мою думку, метод, щоб любити Україну є лише один — це бачити все тільки гарне. Наприклад, не дивитися, що ми бідні, бо низькі зарплати та пенсії, а подивитися на ліс, на сонце, на небо, на зорі. Всю цю красу дав нам Бог. Коли б людина вміла розрізняти між грошима та красою, то, напевно, всі б любили свою Батьківщину. Я думаю, що кожна людина має любити рідну землю, бо вона одна, її не вибирають. Ми маємо допомагати один одному, бути доброзичливими і ввічливими.

«Місіонарчику», мені дуже сподобалася поема Наталі Назар «Зірниця Древнього Львова» про святу Йосафату Гордашевську. Будь ласка, надрукуй ще про інших святих такі твори».

Дорога Оксаночко, дякую тобі за такі теплі відгуки та твій оптимістичний погляд на світ. Він справді такий прекрасний, яким ти його бачиш. На жаль, дорослі занадто перейняті щоденною рутиною і не помічають цієї краси. Але свято переконаний, що коли такі чудові дітки, як ти, будуть час до часу нагадувати їм про ця красу, дорослі знову навчаться милуватися сонечком, лісом — усіма дарами Божими. Твої побажання я обов'язково прийму до уваги.

«Слава Ісусу Христу! Пише до Вас

Роман Сподар. Мені 10 років. У мене є чотири сестрички. Люблю читати, розв'язувати кросворди, ходжу до церкви.

Як я уявляю найкращого друга? Він завжди говорить правду, ніколи не зрадить, завжди допомагає у біді. Дружба для мене — це бути чемним і вірним своєму другу. Коли він помиляється в чомусь, треба вміти прощати і помолитися за нього Богу».

Шановний Романе, ти й не уявляєш, як тобі пощастило мати аж чотири сестрички! Це, водночас, і велика відповідальність, бо ти, як справжній брат, повинен їм допомагати і захищати, якщо доведеться. Але я впевнений, що ти з цим впораєшся. Мабуть, маючи стільки сестричок, друг вже й не потрібний. Та, якщо у тебе він є, то це прекрасно. Бережи його і будь для нього таким другом, якого бажаєш для себе. Хай Ісус та Марія допомагають тобі бути чесним та вірним твоїм друзям.

«Дорогий «Місіонарчик», хочу від щирого серця привітати Вас, побажати Вам успіху у праці. Також хочу привітати Вас із святом Святого Миколая.

Дорогий «Місіонарчик», хочу якнайближче познайомитися з тобою. Мені 9 років. Живу у мальовничому селі, де навчаюся у 4-му класі. З 1-го по 3-й вчилася на відмінно. За що хочу подякувати Ісусику, до якого молюся.

У школі є в мене багато друзів і улюблена вчителька Ольга Олексіївна.

Найкращим другом є Ісус, який з любов'ю допомагає у всяких труднощах.

Люблю своїх маму й тата, братиків Андрійка та Миколу, що вчаться у 1-му класі, і яким я допомагаю виконувати домашнє завдання.

Я вважаю, що Батьківщину треба любити усім серцем та розумом, також працелюбністю. Якою вона не була: багатою чи бідною, гордою чи пригніченою, — ми повинні любити її і боротися за неї, бо вона наша Неня».

Марічка Ковбас, с. Малі Заліщики, Тернопільська обл.

Люба Марічко, щиро вдячний тобі за привітання та подаруночок у вигляді малюночка. Повір, такі дарунки — найкращі у світі, бо зроблені руками, туди вміщуються і частинки серденька. Дякую тобі, сонечко.

Тішуся за тебе, що маєш багато друзів і гарних вчителів, добрих батьків та велику сім'ю. Дуже радий читати, що допомагаєш молодшим братикам. Сподіваюся тобі Ісусик допоможе так любити Україну, як ти її любиш.

«Я вважаю, що є такі способи любити Україну: 1. Молитися за неї щодня. 2. Школярам гарно вчитися. 3. Не забувати щонеділі і на свята вдягати вишиванку до церкви. 4. Не забруднювати українську землю та ріки». **Іринка Паляниця**, 8 років, Львів.

Ти, як завжди, маєш рацію, дорога Іриночко. Ти написала саме ті методи, яких Україна так потребує. Маю надію, що ти втілюєш їх у життя. Як на мене, то найбільше мені сподобався третій пункт. Тому вважай, що ти вже зробила добре діло — переконала мене одягати вишиванку у неділю та свята. Будь певне, що це дуже добрий початок. Хай твої поради і надалі будуть такими плідними.

КОЛЯДКА ДЛЯ ДІТЕЙ

Як Ісусик народився,
То не мав кожушка,
Ні чобіток, ні шапчини,
Змерз в ноги і в вушка.

А малі вкраїнські діти
Кожушок Му дали,
І в чобітки, і в шапчину
Ісусика вбрали.

Як Ісусик вбрав чобітки,
Ще й тупнув ногами:
«Добре Мені, любі діти,
Добре Мені з вами!»

СПОСТЕРЕЖЛИВИЙ ХЛОПЧИК

РІЗДВЯНА БУВАЛЬЩИНА

Люба ДІВЧУР

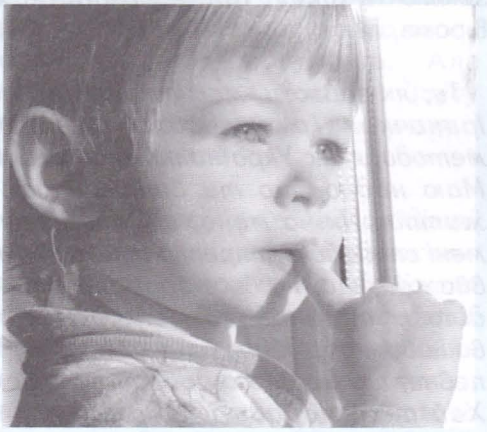

■ *ОСТАПЧИК*

Маленький Остапко часто відпочивав на свята у своїх дідуся з бабусею у селі. Якось напередодні Різдва він вивчав разом із тіткою колядку «Як Ісусик народився». Повторюючи за тіткою: «Як Ісусик народився, то не мав кожушка, ні чобіток, ні шапчини, змерз в ноги і в вушка», Остапчик ще додавав від себе: «І у плечі».

«Але ж у колядці про жодні плечі не співається, — здивувалася тітка, — Остапчику, будь уважний!».

«Але ж Ісусик не мав кожушка, Йому було холодно в плечі». — відповів спостережливий хлопчик.

ЛЕГЕНДА ПРО ЧЕТВЕРТОГО ЦАРЯ
ІЗ ЗБІРКИ «ТРИ ПЕРЛИНИ ДЛЯ ІСУСА»

Наталія ЛЕХ

Я розповім одну пригоду,
Її почула від народу.
Хоч і невченого простого,
Та в звичаях таки святого.
Розказують, колись давно,
Коли це трапилося воно,
Що Бог спочив поміж бидлятком, —
Це ж Господь став малим Дитятком!
Далеке поле. Ніч. Зима.
Стаєнка бідна і нема
Нікого. Біло. Тишина.
Сіяє зіронька ясна.
Ото ж у цю зимову нічку,
Коли мороз тримає нічку,
Три царі рушили в дорогу,
Щоб поклонитись Пану-Богу.
А з ними ще один ішов.
Та, кажуть люди, не дійшов...
Він вбогим був, радів у Бозі
І Бога стрінув на дорозі.
Він ніс коштовні три перлини
В дарунок для Творця-Дитини.
Хотів до ніг Йому вклонитись
І щирим серцем помолитись.
Оце і все його бажання.
Аж тут почув важке зітхання...
Хто це на лютому морозі
В тоненькій свиті на дорозі?
Кульгавий з бородою дід,
А на обличчі — горя слід.
«Оце придалася перлина —
За неї буде кожушина.
Віддам одну, а дві — для Бога», —
Радіє душечка убога.
Ще милі зо дві. Стогін знову.
І знов зав'язує розмову
З вдовою, віком молодою,
Що залишилася самою.
Бо Ірод лютий повбивав
Усіх дітей, що відшукав.
Він мав в душі лиху затію:
Убити Господа-Месію.
А цар вдовицю потішає
І другу перлу залишає.
«Хоч дві віддав, ще є для Бога», —
Радіє душечка убога.
І знову в путь. Долає втому.
Аж ось спинився біля дому.
А тут сирітоньки дрібненькі
Самі живуть без татка-неньки.
Їм голод заглядає в очі,
В щілину зорі серед ночі.
Міркує цар: віддасть усе,
А що ж дитятку принесе?
Але і цю віддав малечі,
Щоб був куліш на добрий вечір.
Остання це була перлина.
Вже пізня на дворі година.
А цар не спить, усе міркує,
Усе тривожиться, сумує:
Що ж подарує він Дитині,
Яка лежить в малій яскині?
Аж тут, о диво-дивина!
Одежа біла та ясна.
Це Ангел радує царя
І шле вітання Владаря:
«О мир тобі! Мій Пан сказав,
Щоб ти радів, не сумував.
Бо тішиться на небі Бог,
Як ви серед чужих тривог
Зумієте поспівчувати
Й надію в серці оживляти.
Тому душа твоя убога
Сьогодні храмом стала Бога».
Зрадів наш цар. Забув про втому.
І з Господом пішов додому.
Оце і все. Ти ж пам'ятай:
Христа у ближньому шукай.
Бо все, що ближньому зробив,
Це ти для Господа вчинив.

КРОСВОРД

Підготувала Наталія ЛЕХ

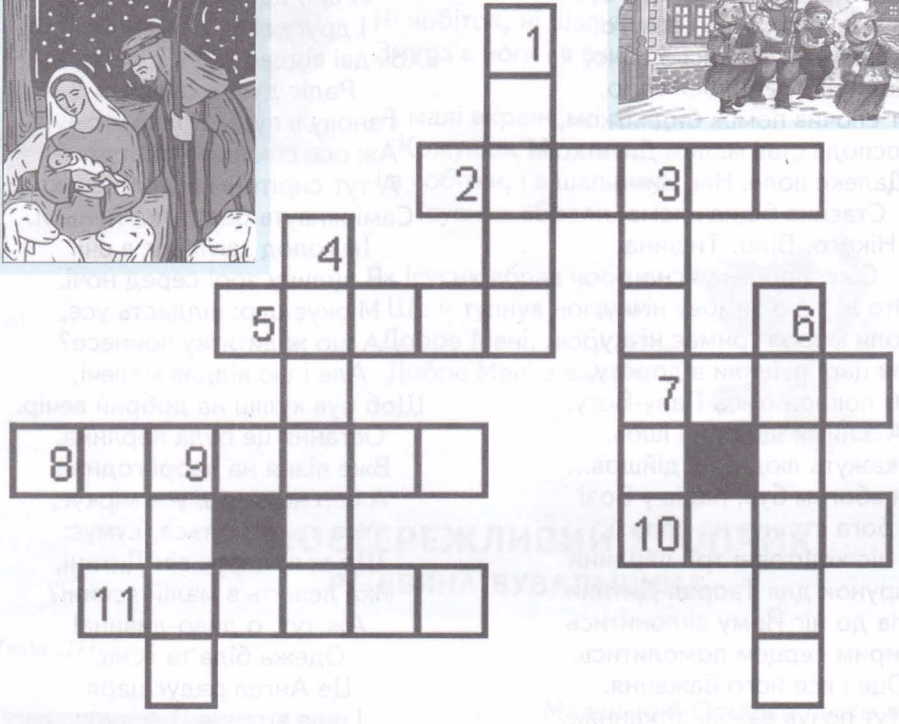

По горизонталі: 2. Хто для Ісуса був святий Йосиф? 5. Вона сповістила про народження Христа. 7. У них спочив на сіні Син Божий. 8. Він йде попереду вертепу. 10. Ім'я матері Марії? 11. Один із дарів, які принесли царі для Ісуса.

По вертикалі: 1. Що нагадує нам про народження Христа у церкві або перед нею? 3. Що носять від хати до хати під час зимових свят? 4. Як одним словом називається прихід Месії на світ? 6. Символ Нового року. 9. Жорстокий цар, який вбивав маленьких діток, шукаючи Ісуса.

Шановні читачі!

Просимо надсилати відповіді на запитання та кросворди протягом місяця з часу виходу номера часопису. Це значно полегшить роботу і Вам, і нам. Ви зможете вчасно читати відповіді на свої листи, а ми — більше виділяти часу і місця на їх опрацювання.

Заздалегідь вдячний «Місіонарчик».

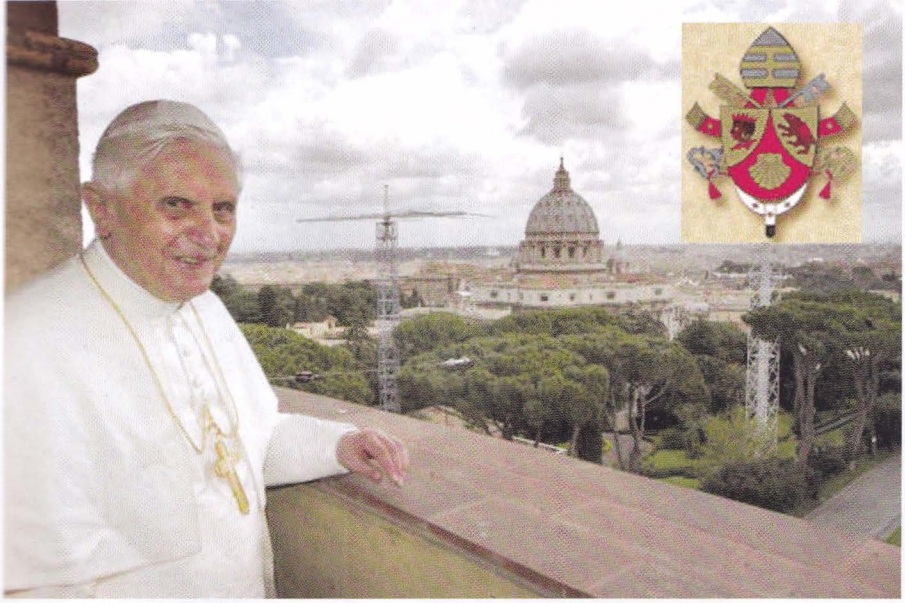

РАДІО ВАТИКАН

З України Ви можете виписати на нашу київську адресу:
Радіо Ватикан, поштова скринька, 20, 01054, Київ, 54

Національна Радіокомпанія України транслює спеціальну україномовну програму Радіо Ватикан на Першій програмі НРКУ щоп'ятниці о 22.30 годині та ретранслює україномовну програму Радіо Ватикан на Третій програмі Українського радіо щовівторка та щочетверга о 22.05 годині.

Радіо Ватикан українською мовою можна слухати в діапазонах коротких і середніх хвиль щоденно за київським часом:

6.00 41м - 7 335 кГц
49м - 6 185 кГц
1 260 кГц

19.40 31м - 9 585 кГц
41м - 7 365 кГц
49м - 6 185 кГц
1 611 кГц

Свята Літургія в неділі та свята:
25м - 11 740 кГц
31м - 9 850 кГц
1 611 кГц

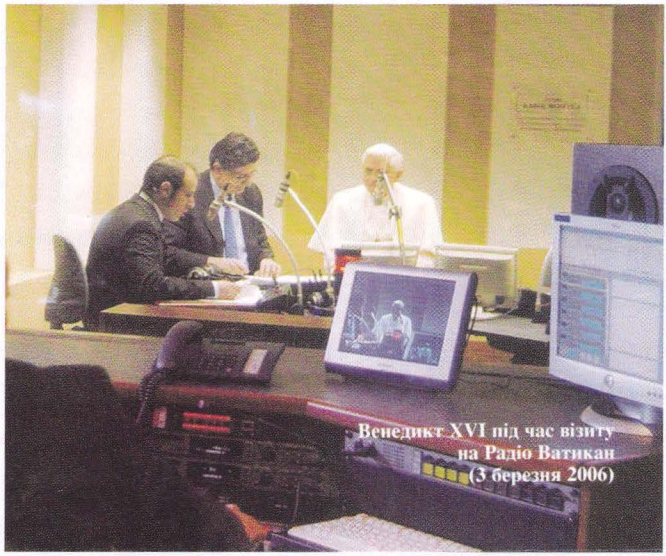

Венедикт XVI під час візиту на Радіо Ватикан (3 березня 2006)

Українські передачі Радіо Ватикану можна слухати також через мережу Інтернет
www.radiovaticana.org - www.vatican.va

або із супутника *EUTELSAT Hot Bird 2 (13 Est)*
Transponder 54, 11804 MHz 128 Kbit/s

Редакція "Місіонар" пропонує:

святкові листівки,
іконки та образки на різноманітну тематику.

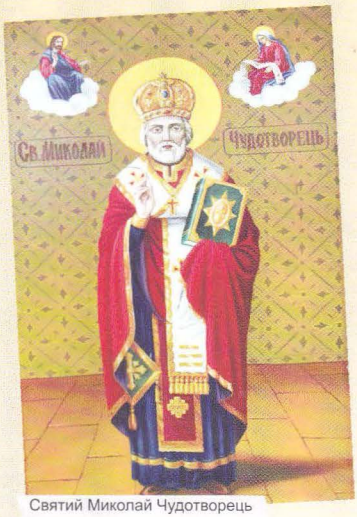

Святий Миколай Чудотворець

Воскресіння Христове

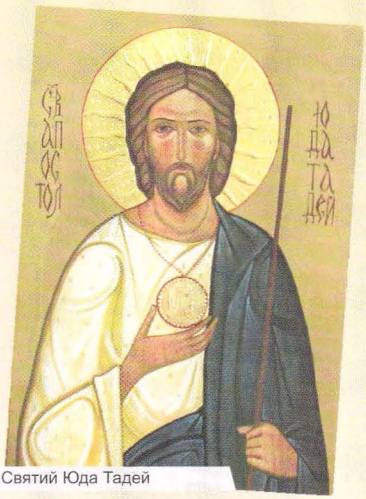

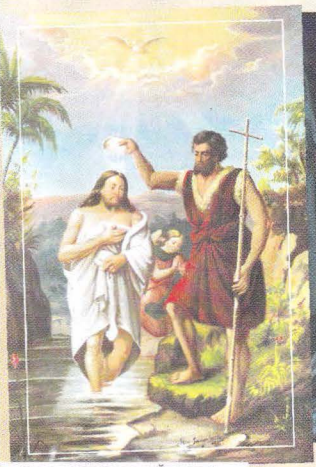
Хрещення Ісуса в Йордані

Різдво Ісуса Христа

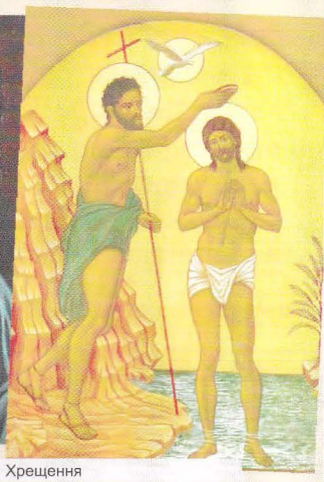
Хрещення
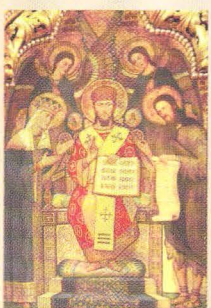
Під час душпастирських відвідин родини, з нагоди пам'ятних подій, на свято — це найкраща пам'ятка і подарунок.